

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Izhaja vsak dan zvečer izvenredno in praznike.

Inserti veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zalivala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:
celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafllova ulica št. 5 (v pritličju) levo, telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravišstvo (spodaj, dvorišče levo), Knafllova ulica: št. 5 telefon št. 85

Slovenci in Slovenke!

Na Balkanu grme svojo strašno pesem topovi in slovanska kri se lije v potokih. Neizrecno trpljenje krščanske raje, za katero ni imela srca kulturna Evropa, je potisnilo balkanskim državam orožje v roke, da osvobodijo rajo pestoletnega robstva ter napravijo konec turškemu tiranstvu.

Vojna, ki je izbruhnila na Balkanu, je vojna za **svobodo**, za **civilizacijo**. Nobena vojna še ni izvirala iz tako plemenitih, tako vzvišenih in obenem tako pravičnih motivov kakor ta.

Črnogorec in Grk, Bolgar in Srb, vsi so dvignili bojno kopje in zahvihteli meč, da svojim v neznosnem robstvu zdihujočim in mročim rojakom izvojujejo najprimitivnejše človeške pravice.

In ta vojna, ki bo morda najstrašnejša, kar jih pozna zgodovina, bo zahtevala ogromnih žrtev zlasti na slovanski strani, saj so zapletene v njo tri države, ki so meso našega mesega, kri naše krvi, tri jugoslovanske države Črna gora, Srbija in Bolgarska. Za svobodo zatiranih in trpečih bratov v Stari Srbiji in Makedoniji bo dalo svoje življenjena tisoče in tisoče jugoslovanskih junakov, na polju slave pa bo obležala hekatomba ranjenih boriteljev, „za krst častni i sloboda zlatnu“.

In usodo teh ublažiti, jim olajšati trpljenje, je naloga vsakega človekoljuba, je sveta dolžnost tistih, ki jih spajajo z žrtvami osvobodilne vojne vezi krvi in jezika.

Slovenci in Slovenke! Na trakijskih, makedonskih in albanskih bojiščih mro za svobodo kot junaki tisoči in tisoči. Ti so si pridobili venec slave, tem ni treba več pomoči!

Nujno pa so potrebni izdatne pomoči oni legijoni ranjencev, ki pokrivajo bojna polja ob Skaderskem jezeru pod Durmitorjem, na Kosovem in pod Šarom, pod Rilom in sivim Balkanom.

Bratje naši so to in bratski smo jih vsikdar ljubili v dnevih sreče, Nesreča je sedaj njih njih družica, beda njih tovarišica. Čas je sedaj, da jim dejansko pokažemo svojo bratsko ljubav in da pomagamo otirati bratske solze.

Zato pozivamo vse Slovence, ki so dobre volje, brez razlike stanu in prepričanja, naj položijo svoj obol na oltar bratske ljubezni in človekoljubja.

Siromaki smo Slovenci in tudi naše trpljenje je veliko; zato pa bije v nas gorko in plemenito srce, ki čuti in razumeva bolj kot kdo drugi bratsko bol in bratsko gorje.

Zato bomo Slovenci, dasi siromaki, darovali z odprto roko v plemenito svrhu. Saj se gre za sveto in vzvišeno stvar otirati solze onim, ki so tvegali kri in življenje za svobodo trpečih bratov naših!

Mladina slovenska, spominjaj se, da se bore bratje na Balkanu tudi za tvoje ideale, Slovenka, zamisli se v položaj svojih sestra na Balkanu, ki so poslale svoje može in brate v krvavo borbo brez nade, da se vrnejo še kedaj — **ter pojdi in stori, kar ti velela čustvo in kar ti govori zlato srce slovensko!** —

Osnovni smo odbor za nabiranje darov za „**Rdeči križ balkanskih držav**“ in prosimo vse rodoljubne Slovence in Slovenke, naj se odzovejo glasu krvi ter po svojih močeh žrtvujejo na oltar bratstva in človekoljubja.

Darovi se naj pošiljajo na naslov enega izmed društvenih blagajnikov.

Odbor za nabiranje darov za „Rdeči križ balkanskih držav“.

V Ljubljani, dne 23. oktobra 1912.

Dr. Ivan Tavčar,

župan ljubljanski in dež. poslanec, predsednik.

Dr. Karel Triller,

podžupan ljubljanski in dež. poslanec, podpredsednik.

Dr. Tone Gosak,

odvetniški kandidat, I. blagajnik.

Vera dr. Šlajmerjeva,

predsednica.

Rasto Pustoslemšek,

urednik in obč. svetnik ljubljanski, I. tajnik.

Arnošt Bezenšek,

oddelni predstojnik banke „Slavije“, II. blagajnik.

Ivan Hribar,

ravnatelj banke „Slavije“ in predsednik „Ljubljanske kreditne banke“, podpredsednik.

Dr. Ivan Lah,

urednik in pisatelj, II. tajnik.

ODBOR:

Franja dr. Tavčarjeva, Terezina dr. Jenkova, dr. L. Avramović, zdravnik. Dr. Fran Hešl, prof. in urednik „Slovana“. Dr. Demeter vitez Bleiweis - Trsteniški, predsednik „Društva zdravnikov“. Dragotin Hribar, lastnik tiskarne. Dr. Ivan Jenko, primarij. Dr. Josip Lavrenčič, odvetniški kandidat. Dr. Ivan Oražen, zdravnik. Ladislav Pečanka, ravnatelj „Ljubljanske kreditne banke“. Josip Reissner, prof. in dež. poslanec. Adolf Ribnikar, tržni nadzornik in dež. poslanec. Dr. Edo Šlajmer, vladni svetnik. Anton Trstenjak, kontrolor „Mestne hranilnice ljubljanske“. Josip Turk, posestnik in deželni poslanec.

LISTEK.

Sapho.

Slike iz pariškega življenja.

Francoski spisal Alphonse Daudet.
Prevel Oton Župančič.

(Dalje.)

In pripovedovala mu je o svojem posetu v rue de Rome, kako se je začudila, ko je našla, ne več hrupnega shodišča, kjer je bučala včasih tako divja gonja, nego pokojno meščansko hišo, strogo zaključeno in ločeno od sveta. Nič več veselice, plesov in maskerad; in razlaga za to izpremembo je tičala v par besedah, ki jih je bil pač zapisal kak odklonjen skledoliznik v svoji jezi s kredo na vrata, ki so peljala v atelje: »Zaprto radi divjega zakona.«

»In to je resnica, dragi moj... ko se je Déchelette vrnil v Pariz, se je zapel z neko Alico Doréjevo; že mesec dni je, kar jo je vzel k sebi, in živi z njo, popolnoma tako, kakor da mu je žena... Jako ljubeznivo, srčkano dekletce, lep jagenček... Bogve kaj hrupa ne delata tadv... Ob ljubila sem, da ju posetiva; to bo vsaj nekaj izpremembe, kaj drugega, nego ta večni lovski rog in barkarole... Nič za to, ampak, ali ne — ta filozof s svojimi teorijami... Jutriš-

njega dneva ni, samo večne zveze nikar... Ah, ali sem mu pomolila pod nos!»

Jean se je udal in je šel z njo k Déchelette, ki ga ni bil videl več iz-za onega srečanja pred Madaleno. Lepo bi bil pogledal tistega, ki bi mu bil takrat dejal, da pride kedaj še do tega, da bo hodil brez neprijetnih občutkov k temu ciniku, ki je bil ljubljeno njegovo metreso in jo je tako zaničeval, in da se skoraj spoprijateljeli z njim. Sam je bil presenečen po svojem prvem obisku, kako domačega se je počutil pri njem; ta mož, ki se je tako otroče dobro smehljil v svojo kozaško brado, ga je naravnost očaral s svojo ljubeznivostjo, s svojo dobro voljo, katere ni mogla skaliti niti bolezen na jetrih, ki je bila tako huda, da je bil ves siv v obraz in je imel obroče okrog oči.

In kako umevna je bila milina, s katero je navdajal to Alico Doréjevo, ki je imela tako dolge, mehke, bele roke, to neznatno plavaloso lepoto, kateri je dajala svetla flamska polt, tako zlata, kakor njeno ime, le še več čara. Zlati lasje, zlate oči pod zlatimi obrvmi — zlato se je lesketalo kar do pod nohtov.

Déchelette jo je pobral izmed surovosti in brutalnosti, izmed oblakov dima, ki ga puhajo moški z brezstidnimi besedami vred vlačugam v našminkani obraz, in njegova vlnudnost jo je bila osupnila in ji segla globoko v srce. Začutila je zopet, da je ženska, ona, ki je bila dolezel samo

živalca za zabavo, in ko jo je hotel drugi dan, zvest svojim načelom, odsloviti z dobrim zajtrkom in par lujji, ji je srce prekipelo, in prosila ga je tako milo, tako hrepenče: »Obdrži me še...« da ni imel poguma, odreči ji. In poslej je pustil deloma iz spoštovanja do človeškega bitja, deloma iz nemarnosti, svoja vrata zaprta in je vžival te medene tedne, ki so mu kakor iz neba padli, v svojem pokoji svoje tako udobno opremljene poletne palače; tako sta živela zelo srečno, ona vesela nežne obzirnosti, ki je prej nikoli ni poznala, on vesel blaženosti in naivne hvaležnosti deklice. In sam ni vedel, kako to, a privkrat v svojem življenju je živo občutil slast, ki izhaja iz pristranskega občevanja z žensko, občutil skrivnostni čar skupnega življenja z bitjem, ki je dobro in blago kakor sam.

Gaussin se je v ateljeju v rue de Rome otresel onega nizkotnega, kiarvernega okrožja, v katerem se je vlekel njegovo življenje, življenje malega uradnika v divjem zakonu; ljubil je razgovore s tem učenjakom z umetniškimi naglenskimi, s tem ilozofozom v perzijski obleki, ki je bila ohlapna in lahka, kakor njegovi nauki, rad je poslušal Décheletteva pripovedovanja o potovanjih, ki jih je znal očrtati s kratkimi, jednatimi besedami, ki so se tako podale na tem mestu med orientalskimi preprogami, pozlačenimi Buddhovimi kipi, bronzastimi zmaji, in v vsem tem eksotičnem razkošju velikanske so-

bane, kamor je padala luč skozi visoko okno, prava, živa luč iz parka v ozadju, kjer so trepetale vitke bambusove veje, se spenjale palme nad visoko praprotjo, in velikansko listje stilingij, prepleteno s šibkimi vodnimi rastlinami, ki si iščejo sence in vlage.

Posebno ob nedeljah je bilo v tem širokem zavetju na zapuščenem cesti poletnega Pariza, med tem trepetanjem listja, med to vonjavo po sveži prsti pod rastlinami, prav kakor na kmetih, skoraj tako kakor v chavillskem gozdu, samo da ni bilo Hettémovih in njihove trobente. Obiskov ni bilo nikoli nič; nekoč pa, ko sta prišla Gaussin in njegova metresa na diné, sta slišala takoj pri vstopu več glasov v živahnem razgovoru. Mračilo se je, v cvetličnjaku so pili rakijo, in esede so bile videti razvnete.

»In meni se zdi — pet let v Mazasu — onečeseno ime — uničeno življenje — s tem je pač drago plačana strastna, nepremišljena zabloda... Podpisal bom vašo prošnjo, Déchelette.«

»To je Caondal...« je dejala Fani potihem, trepetaje.

Nekdo je odgovarjal suho in ostro, odklanjaje:

»Jaz ne podpisem ničesar, ne maram najmanjše stike s takim propalico...«

»In to je La Gournerie...« Fani se je stisnila k svojemu ljubčku in je zamrmrala: »Pojdiva, če bi ti bilo nerodno med njimi...«

»Zakaj neki? Prav čisto nič ne...«

Pravzaprav pa ni dobro premislil, kako se bo počutil med temi možmi, a ni se hotel umekniti, predno poizkusi, nemara ga je tudi mikalo spoznati, kolika je sedaj ta ljubosumnost, iz katere se je rodila njegova klaverna ljubezen.

»Kar pojdiva!« je dejal, in stopila sta v rožnato somračno svetlobo, ki je obsevala gole glave in sive brade Déchelettevih prijateljev, zleknejenih po nizkih divanih okoli orientalske mize, kjer se je lesketala v petih ali šestih časih mlečna in duhteča tekočina, ki jo je Alice pravkar natakala. Ženski sta se poljubili.

»Ali poznate gospodo, Gaussin?« je prašal Déchelette, zibaje se na svojem naslanjaču - gugalniku.

Kako jih ne bi poznal!... Vsaj dva med njimi sta mu bila dobro znana, ker si je bil ogledaval po ure in ure njih portrete po oknih, kjer so razstavljeni slavni možje. Kako je trpel radi njih, kakšno sovraštvo zoper nje se mu je bilo zajedlo v srce, sovraštvo ljubimca, ki je prišel še-le za njimi na vrsto, jeza, da bi planil nad - nje, se jim zagrizel v obraz, kadar jih je srečal na cesti!... Ampak Fani mu je čisto prav govorila, da ga bo to že minilo; sedaj je stopil pred - nje, kakor da vidi znane obraze, obraze sorodnikov, oddaljenih stricev, s katerimi se je sešel po dolgem času.

(Dalje prihodnjik.)

Državni zbor.

Dunaj, 23. oktobra.

V avstrijskem parlamentu človek nikdar ne ve kako bo končala seja. Prav mirno je nadaljevala zbornica danes razpravo o sanitetnem zakonu, nikdo ni slutil s kakim viharjem konča ta idila.

Dunajski magistrat je izvršil naslednjo zlobno in izzivajočo barbarijo. Namestništvo je na pritožbo češke šolske družbe razveljavilo zaprežanje češke šole v III. okraju ter odredilo, da se pečati takoj odstranijo: Dunajski magistrat je moral poslušati. Poslal je v šolo komisijo, ki je v imenu dunajske občine kot politične oblasti v prenešenem delokrogu pečate odvzela, ter istočasno drugo komisijo, ki je takoj na to šolo v lastnem občinskem delokrogu zaprežala sklicujoča se na § 7. takozv. Priglasjenca.

Razburjenje med dunajskimi Čehi je nad tem nezaslišnim činom veljansko. Poslanci so podali v parlamentu interpelacijo, na galeriji so demonstrirali češki očetje in matere, nemški poslanci so zagnali divji krik in v trenutku je bila poslanska sejnica divje bojišče. Predsednik je moral sejo predčasno končati.

Taka zbornica se zdi marsikateremu prav nekompetentnem forum, ki naj razpravlja o vevlačni zunanji politični situaciji. Grof Stürgkh je danes objubil, da bo tekom budgetne debate podal tozadevna pojasnila in krvavi dogodki na Balkanu, grozeči evropski zapletaji bodo našli tudi v našem parlamentu mnogo odmeva.

Razprava o epidemiskem zakonu je pokazala prav čudne nazore. Nemški »Nationalverband« se je začel protiviti protini nujni ureditvi javne sanitetne službe ter zahteval, da se cela predloga vrne odseku. Zbornica se očitno zopet pripravlja pokopati razumno in nujno reformo.

Poslanec dr. Ravnihar je vložil danes interpelacijo na ministra za notranje zadeve v zadevi šolske stavbe Družbe sv. Cirila in Metoda v Studencih pri Mariboru. Dne 11. decembra 1911 vložena prošnja za dovolitev stavbe je spriču upornosti obč. predstojništva v Studencih in spriču pasivnosti okrajnega glavarstva v Mariboru še danes neresena. Interpelacija zahteva čim najnujnejšo rešitev zadevne pritožbe na ministrstvo za notranje zadeve v tem smislu, da se obč. predstojništvo v Studencih prisili v rešitev stavbene prošnje oziroma da se okr. glavarstvu v Mariboru zaukaže, da postopa v smislu §§ 92. in 93. obč. reda za Štajersko, ter da isto samo reši prošnjo in odredi najnujnejše, komisijonalni ogled v stavbeni zadevi. — Interpelacijo so podpisali napredni slovenski in dalmatinski poslanci ter Čehi. Enako interpelacijo je na to vložil slovensko - hrvaški klub.

Deputacija Češkega kluba v zadevi pomaknitve Ljubljane v I. razred aktivitetnih doklad, je bila tudi v finančnem ministrstvu. Pri tej priliki je interveniral poslanec dr. Ravnihar tudi v prilog drugim kranjskim mestom, zlasti za Idrijo, Kranj in Kamnik.

V proračunu železniškega ministrstva je v postavki za razširjenje kolodvorov po 15.475.840 K obsežen tudi prispevek državne železniške uprave k stroškom za prezidavo južnega kolodvora v Ljubljani.

Vojna na Balkanu.

Črnogorske vesti.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Cetinje, 21. oktobra.

Danes je prispela iz Andrijevice sledeča lakonična brzojavka: Ko so se pred nekoliko dnevi vse glavne pozicije okoli Gusinja in tudi Plave vdale, se je Gusinja snoči predala. — Danes, dne 21. oktobra se je odpejal zet kralja Nikole I., veliki knez Peter Nikolajevič s kneginjo Milico in knez Battenberg s kneginjo Ano v Podgorico, kjer so neposredno po prihodu obiskali bolnišnico. — Pristopnosti ruskega velikega kneza se na Cetinju pripisuje velik političen pomen. — Muftija Jussuf Deljević javlja danes (21. oktobra) metropolitu Mitrofanu Banu, kot predsedniku društva črnogorskega »Rdečega križa«, da se je v Bjelempolju ustanovila podružnica »Rdečega križa«, ki ji predseduje on (Deljević). Podružnica šteje že 126 članov, ki pripadajo obema verospoznavanjem, in je ustanovila podružnico z 20 posteljami, v kateri deluje 16 usmiljenih sester. — Za to iskreno požrtvovalnost se je metropolit Mitrofan predsedniku bjelopoljske podružnice toplo zahvalil. — Ko so komandanta Dečiča vprašali, zakaj je padel Dečič, je lakonično odgovoril: »Kismet!«

Bitka pri Jedrenju.

Posebni poročevalec berlinskega »Lokalanzeiger« poroča iz Stare Zagore: Generalni štab bolgarski razglasa, da so Bolgari zavzeli razen mesta Mehamije tudi Doulen in Kirdžali. Dve turški stotnjici sta se pri Mehumi udali. Pri Kirdžaliju so Bolgari vjeli nekega turškega majorja in njegov oddelek ter zaplenili eno zastavo in mnogo vojnega materiala.

Iz Soluna poročajo, da je zadel bolgarska in turška vojska v dolini Strune druga ob drugo. Razvila se je huda bitka. Turški vojski se je posrečilo ustaviti prodiranje Bolgarov.

V Carigradu objavljajo listi brzojavko iz Jedrenja, glasom katere je bitka med rekama Tundžo in Marico v polnem tiru. Glavna bitka se je vršila pri Marašu, 6 km zahodno od Jedrenja ter je trajala 9 ur. Bolgari so poslali v bitko 30.000 mož. Baje se je posrečilo Turkom pognati Bolgare v beg in so se ti obrnili proti Kara Agacu. Na bojišču so pustili mnogo mrtvih in ranjenih. Kara Agac niti 6 km ni oddaljen od Jedrenja ter to ne pomeni še zmage Turkov, če so se umaknili Bolgari v druge pozicije.

Carigradski listi pa poročajo še o drugi turški zmagi pri Kirdžaliju, 25 km od Jedrenja. V tej bitki so Turki baje vzeli Bolgarom 11 topov ter vjeli enega bolgarskega majorja z njegovim oddekom. Nadaljni boji se baje vrše pri Kirdžaliju Haskoju, Ispini Calikanaku in Hamidiji, tedaj v kolobaru z največjim premerom 50 km okrog Jedrenja.

Dne 22. t. m. ob 10. uri in 40 minut zvečer poročajo iz Carigrada, da so Turki pognali Bolgare pri Kirdžaliju nazaj. Bolgari so imeli baje 3000 mrtvih ter so se umaknili proti meji. Turki so jim sledili na vsi črti. Glasom druge turške brzojavke je turško vrhovno vojno poveljništvo dalo predvčerajšnjem opoldne znamenje za začetek bitke. Zapadno od reke Tundže, ki teče skozi Jedrenje, se je vnela prva velika bitka, obenem pa so Turki tudi na zapadni strani pri Kalimadžli napadli Bolgare. Na zapadni strani baje bitka še traja, med tem ko so se Bolgari morali na vzhodni strani umakniti.

Enake vesti o turških zmagah prihajajo iz Carigrada tudi na Dunaj. Baje je padlo na obeh straneh na tisoče mož. Vendar pravijo te brzojavke iz Carigrada zelo previdno, da to ni bila odločilna bitka, marveč da je pričakovati odločitve šele v treh do štirih dneh.

Popolnoma drugače se glase bolgarske poročila. Ki sicer ne taje, da se vrše na celi črti ljuti boji, pravijo pa, da se je posrečilo Bolgarom pregnati Turke skoro iz vseh njih pozicij. Okoli Ravlova prodirajo Bolgari proti jugu. Okolica reke Tamraša z Jedrenjem je popolnoma odrezana od ostalega turškega teritorija. Pred Jedrenjem so bolgarske čete dospele že do reke Arde, kakih 30 km južno-zahodno od Jedrenja. Turki so se v neredu umaknili ter pustili na bojišču 100 mrtvih in 160 ranjenih, bolgarske izgube niso tako velike. Na severovzhodni strani Jedrenja so bolgarske čete zasedle več prednjih utrdb ter so se Turki po nepopolno krvavem boju umaknili proti glavni trdnjavi. Na bojišču je ostalo veliko število mrtvih in ranjenih, ki jih na še ni bilo mogoče niti prešteti. Med bojem so otvorile turške baterije v severnih utrdbah ogenj, ki na ni napravil nobene škode. Turška artilerija strelja nesigurno in brez pravega uspeha. En oddelek turške posadke je prodrl iz trdnjave v vzhodni smeri, bolgarskim četam na se je posrečilo to kolono popolnoma uničiti. Ena bolgarska kolona je zasedla Vasiliko, 15 km od bolgarske meje ob Črnem morju ter prodira proti Vizi ob cesti iz Kirdžalije proti Carigradu. Ta kolona je zavzela tudi mesto Malo Trnovo. Turški vjetniki pripovedujejo, da je nenadna in močna ofenziva Bolgarov popolnoma presenetila turško armado, ki je le slabo prekrbljena z živili in v kateri se že pojavljajo znaki pomanjkljive discipline. Turki požigajo vasi ob begovih Strune.

Največjo pozornost vse Evrope vzbuja sedaj bojno polje pri Jedrenju, kjer stoji turška armada kakih 200.000 mož, 1000 mož kavalrije in 500 topov Bolgarom nasproti, ki imajo tu najmanj 150.000 mož na bojišču.

Iz dosedanjih poročil z bojišča si ni mogoče še vstvariti prave slike velikega klanja pri Jedrenju. Gotovo je, da je to klanje grozovito, in da krvave tudi Bolgari kakor doslej še niso krvaveli. Vendar pa kažejo tudi turška poročila iz Carigrada, da so Bolgari že popolnoma obkolili Jedrenje in to glavno turško trdnjavo pred Carigradom popolnoma odrezali od drugega turškega ozemlja. Kljub temu, da so se doslej carigradske brzojavke o turških zmagah izkazale večidel kot neresnične, ven-

dar ne gre podcenjevati carigradskih poročil in slepo verjeti brzojavnim vestem iz Sofije. Jasno je namreč, da se gotovo tudi Bolgari niso na celi črti borili z ono uspešnostjo, kakor to zatrjujejo njih brzojavke. Sumljivo pa je, da turška vlada ne pripisuje dosedanjim operacijam nikakega pomena, kakor poročajo iz Carigrada v Kolin. Neprenehoma baje mobilizira in koncentrira Turčija ogromno vojaštva na bojišču. Do konca meseca oktobra bo stalo sedemstotisoč vojakov sovražniku nasproti, od teh štiristotisoč v Turčiji. Proti taki premoči pa Bolgarska baje ni dovolj močna. Veliko vprašanje je pa, če bo aprovizacija turške armade, tudi če Turčija res postavi tako ogromno vojsko, pravilno delovala in če morda do tedaj Bolgarska ne bo prodrla tako daleč, da bo tako ogromna turška armada samo ovirala gibčnost posameznih oddelkov.

Proti Skoplju.

Poročevalec berlinskega lista »Lokalanzeiger« poroča o »zavzetju Kumanova. Podrobnosti zavzetja še niso znane. V Sandžaku in Stari Srbiji stoji Srbom nasproti 40.000 Arnavtov in 10 turških polkov regularne vojske. Tretja armada, ki prihaja od Prištine, je prodrla globoko na Kosovo polje. Turki se neprestano umikajo, pa tudi izgube Srbov so zelo velike.

Belgradska uradna poročila pravijo, da je tretja srbska armada v torek zvečer ob šestih navzlic hudemu odporu Turkov zavzela Prištino, prva armada pa Stracin, ki leži med Egri - Palanko in Kumanovom. Vzhodno od Novega Pazara stoječi oddelek tretje srbske armade je zavzel z naskokom Gjurjeve Stubove ter se bo v najkrajšem času združil s črnogorsko armado.

Vsled uspešnega prodiranja srbske glavne armade, bo tretja armada v hitrih pohodih prodrla čez Ferizović in skozi Kačanjske soteske do Skoplja, kjer se obe armadi združita. Vsekakor pa bo imela ta kolona zlasti v Kačanjskih soteskah še hude boje.

Proti Skadru!

Črnogorski kralj, kraljica, prinčezinja, veliki knez Peter Nikolajevič s soprogo, inozemski vojaški atašei in člani diplomatskih zborov so na kraljevi jahti na Skadarskem jezeru opazovali bombardiranje Taraboša. Srednja črnogorska armada pod poveljstvom prestolonaslednika Danila je prišla do Skadra ter ga začela obkoljevati. Druga armada se je tretji približala ter se včeraj baje že združila z njo.

Črnogorsko glavno taborišče je bilo preloženo iz Podgorice v Glavnico. Princ Mirko se nahaja v Kopniku in vodi artilerijski boj. Vsak promet na Skadarskem jezeru je ustavljen, ker Črna gora prevaža čez jezero svoje vojaštvo. Čete divizije Labotiča so sestavljene iz brigad iz Bjelopavlika in Kučica ter prodirajo ob Skadarskem jezeru proti Skadru. Čete generala Martinovića so zavzele po hudem artilerijskem boju vrhove Kanje ter bo glavna trdnjava na Tarabošu v kratkem padla.

Turški listi v Carigradu pravijo, da so vesti o grozeči lakoti v Skadru neosnovane. Baje so pozicije Esad paše v Skadru in okolici tako trdne, da veljajo za nepremagljive. Obstreljevanje Taraboša od sedaj še ni imelo zaželjenega uspeha, nasprotno so težki trdnjavski topovi baje prizadejali Črnogorcem občutne izgube.

Iz Cetinja poroča »Jugoslovanska korespondenca«, da so poglavarji albanskih plemen Hotijev, Klenzijev in Kastratijev zahtevali od kralja Nikole, da naj jim: a) pismene garancije, da bo Črna gora po končani srečni vojni zopet zapustila pokrajino, kjer žive kristjani in da bo priznala njih polno avtonomijo. Dejstvo, da so doslej izjavili vsi poveljniki zmagujočih črnogorskih čet, da zavzemajo kraje v imenu kralja Nikole, vzbuja baje med Malisori skrb, v katerem razmerju bodo po končani vojni proti Turčiji zlasti, ker so dajali doslej ti poveljniki samo splošno ustmena zatrdila. Pogajanja med Malisori in črnogorsko vlado se vrše že kakih 8 dni ter so ravno ta pogajanja kriva, da črnogorska armada tako počasi prodira. Najbrže bo prišlo med črnogorsko vlado in Malisori do sporazuma.

Generalni guverner skadrski je 18. t. m. obiskal nadškofa skadrskega msgr. Scaeggrja ter mu izjavil, da bo dal, če bodo poskusili s Črnogorci združeni Malisori napasti Skader, bombardirati krščanski del mesta. Nadškof mu je odgovoril, da žalbože nima več vpliva na Malisore, ki poslušajo edino-le črnogorskega kralja.

Iz Sarajeva poročajo, da so Črnogorci zažgali Plevlje. Mnogo mo-

hamedancev beži iz Sandžaka v Bosno.

Zopet bombardiranje Varne.

Iz Stare Zagore poročajo, da so se pokazale pred Varo zopet turške vojne ladje in da so zopet bombardirale mesto. Namerile so topove na samostan Sv. Konstantina, ki so ga imele najbrže za kraljevo palačo Evksinograd. Tudi to pot je bilo obstreljevanje brezuspešno, nakar so turške ladje zopet odplule. Istotako so turške ladje zopet obstreljevale Burgas in Kavarno, toda tudi tu brez uspeha.

Grško prodiranje.

Grki prodirajo do sedaj še vedno zmagovito naprej. Prvo večjo zmagi so izvajali pri prelazu Sarantaporon. Glede te bitke so prihajala v Atene zapored sledeča poročila. Prednočjem o polnoči je došla brzojavka generala Danglisa iz Elsassone, ki pravi: Naša armada prodira naprej in do sedaj še ni našla na večji odpor. V malih praskah so naše prednje čete pognale male čete turške v beg. Ob 3. popoldne je brzojavil Danglis: Naša vojska je napadla prelaz Sarantaporon. Ob 10. popoldne se je vnela bitka, naši so naskočili turške pozicije z vsega priznanja vredno hrabrostjo, navdušenjem in požrtvovalnostjo. Bitka še traja. Turki imajo nekaj pozicij silno močno utrjenih. Zavzeli smo že vse manjše pozicije in se Turki drže le še v najhujših utrdbah. Iz bližnje vasi Delinica je brzojavil nato Danglis ob 10. zvečer. Hud boj, ki je precej krvav, je prekinila noč. Naši ostanejo v zavzetih pozicijah in jih po noči okrepimo. Jutri za rana napadenim ostale pozicije. Naša armada se bje izborna, naši vojski so silno navdušeni in požrtvovalni. Drugo popoldne pa je prispela v Atene brzojavka generalisima prestolonaslednika Konstantina iz Hadzi - Gogo, kjer je glavno taborišče grške armade. Brzojavka poroča, da je grška armada napadla turške pozicije jutraj za rano z vso silo in po hudem boju prisilila Turke, da so se z velikimi izgubami umaknili. Prelaz Sarantaporon je zavzel. Turki so se umaknili z 22 bataljoni in 6 baterijami in beže proti severu. Grška vojska jih preganja na celi črti in je vjela več častnikov in vojakov in zaplenila več topov. Bitka je bila zelo krvava in je zahtevala na obeh straneh veliko žrtev. Gotovo pa je, da imajo Turki veliko več žrtev kot Grki. Drugo poročilo, ki je vzbudilo v Atenah tudi silno navdušenje pravi: Santaporon je zavzel in Turki so se na celi črti umaknili. Grki jih zasledujejo in jih poskušajo obkoliti. Če se Grkom to posreči, bo cel oddelek turške armade — več tisoč mož in več topov — popolnoma uničen. — S pomorskega bojišča grškega poročajo, da je grško brodovje raztegnilo blokado Epiru že do Butrinta nasproti otoku Krfu.

Iz Bruselja poročajo, da so grškim torpednim čolnom, ki so bili zgrajeni v štetinskem pristanišču, prepovedali naložiti v pristaniščih v Antverpnu. Vlissingin in Rotterdamu premog. Holandske vojne ladje so spremile torpedne čolne na odprto morje ter jih prisilile, da so se odpeljali.

Turčija.

Turška vlada je odpoklicala turškega vojaškega atašea na Dunaju. Black - bega, ki je takoj odpotoval v glavno taborišče v Jedrenju.

Iz Carigrada poročajo, da so tam prišli več Bolgarov, ki jih smatrajo za ovađuhe. Tajnik bolgarskega konzulata v Jedrenju, Salandžev, je še vedno v ječi. Kakih 120 Bolgarov iz okolice Jedrenja in Kirdžalije, ki so se zdeli Turkom sumljivi, so prepeljali v Carigrad ter jih internirali v vojašnico.

Bolgarska.

Slovansko dobrotvorno društvo v Petrogradu je v svoji zadnji seji sklenilo, protestirati proti blokadi bolgarskega obrežja od strani turške mornarice, ker nasprotuje to mednarodnemu pomorskomu pravu. Društvo zahteva, naj ruska vlada Turčiji blokado ravnatoko prepove, kakor je Avstro-Ogrska prepovedala v tripolitanski vojni blokado Jadranskega morja.

Iz Bukarešta poročajo, da že par dni prevajajo ruski parniki bolgarske rezerviste iz Rusije v Ruščuk. Tudi mnogo ruskih prostovoljcev odhaja na Bolgarsko. Neki ruski parnik je pripeljal predvčerajšnjem pet aeroplanov v Ruščuk, odkoder so jih takoj odposlali na bojišče.

Iz Rutke poročajo, da so tam ustavili tri vagonne smodnika, ki je bil odposlan iz Pruske na Bolgarsko. Tudi v Silineu so ustavili petindvajset vagonov smodnika.

Vest, da so Turki v vasi Grnevo blizu Kočane napravili grozen masakr, se potrjuje. Turki so poklali 147 bolgarskih kmetov.

Srbska.

Iz Belgrada poročajo, da so predvčerajšnjim ponoči pripeljali tja dvainšestdeset vagonov z ranjenci. Iz Solingena poročajo, da več ondotnih tovarnih izdeluje bajonete za srbsko armado, ki jih bodo ostro nabrušene odposlali v Srbijo. Turčija je naročila večje število daljših bodal. Tudi Bolgarska je naročila mnogo orožja.

Turki pobegnili v Bosno.

Iz Sarajeva poročajo, da je straha 53. pešpolka pripeljala 39 turških vojakov, enega nadporočnika in enega poročnika iz Foče, ki so jih pri Celebiću prijeli. Eden vojakov je na levi roki ranjen. Vse vojaške vjetnike so dali v transportno hišo, ranjenca pa v garnizijsko bolnišnico. Vsega skupaj so razorožili na bosanskem ozemlju 300 turških vojakov. Zdej se pogajajo merodajni krogi s turškim generalnim konzulom zaradi nadaljnih usod te vjetih vojakov. Najbrže bodo prepeljali mohamedanske vojaške in častnike čez Metković v njihovo domovino, dočim so krščanski vojsaki prosili, da smejo ostati v Bosni.

Za balkanske države.

Moskovska mestna uprava je sklenila darovati za slovansko prebivalstvo onih dežel, ki so prizadele po vojni, 50.000 rubljev in začeti z javno zbirko.

Dalmatinski deželni odbor je daroval za »Rdeči križ« balkanskih držav 5000 K.

Velesile in vojna.

Diplomatična pogajanja v svrhu eventualne intervencije Evrope, se bodo nadaljevala, kakor hitro pride do ene ali več odločilnih bitk. Poincaré je glede tega vprašanja neprenehoma v stiku z evropsko diplomacijo. Upajo dobiti v najkrajšem času formulo, v kateri bo zopet izraženo soglasno naziranje vseh šestih velevladi. Še ta teden pričakujejo, da bo dal Sazonov ruskim poslanikom potrebne instrukcije, katerih besedilo je baje car sam redigiral. V teh instrukcijah se bo izrecno omenjalo, da je Rusija pripravljena, po možnosti pomagati, da se balkanska vojna omeji in konča, obenem pa poudarjalo, da je tudi Avstro - Ogrska pripravljena, pospeševati reforme v Makedoniji brez posttranskih nameinov. Ruski poslanik Hartwig se je že odpejal na Dunaj. To potovanje je baje v zvezi s to skupno akcijo. Avstro - Ogrske in Rusije. Belgradski listi pravijo, da bi bila taka akcija popolnoma brezuspešna.

Položaj Turčije po turških poročilih.

»Frankfurter Zeitung« je dobila iz Carigrada sledečo, jako značilno brzojavko, ki pravi: Med vojnim ministrom Nazim bejem in poveljnikom vzhodne armade so se pojavile v zadnjih dneh ostre difference. Končno se je posrečilo merodajnim faktorjem, da so se te difference poravnale. Vzhodna armada bo sedaj intenzivno prodirala v velikem loku proti severu, da objame Vzhodno Rumelijo. Vzhodna armada je kompletna in se vse čete od sedaj dirigirajo v Makedonijo. Vzhodni in zapadni turški armadi bo dodeljen po en zrakoplovec. Aprovizacija turških armad, ki je delala turški vojni upravi veliko skrbi, se je izvršila dosedaj nepričakovano ugodno. S strahom in skrbjo pa gledajo Turki na Vzhodno Anatolijo in na koncentracijo ruske armade v Karsu in v sosednjih pokrajinah.

Rusija je koncentrirala tam že nad 200.000 vojaštva pehote, konjenice in artilerije. Presenetilo je Turke tudi dejstvo, da je ruska vlada pri porti protestirala proti blokadi Varne in Burgasa, in sicer zaradi tega, ker vsled teh blokad silno trpi trgovski promet. Turčija je odgovorila ruski vladi, da bo takoj odnehala od blokade, ko ji ne bo moglo bolgarsko brodovje več škodovati. Kaj bo ruska vlada na to odgovorila, ni znano, gotovo pa je, da bo vztrajala Rusija pri svoji zahtevi.

Štajersko.

Gradec. (Iz zasebnega pisma.) Žilavo se vzdržuje vest, da bo štajerski deželni zbor vendar še sklican ne glede na vsa pogajanja in sicer prve dni prihodnjega tedna.

Štajerski deželni šolski svet je imel dne 19. oktobra svojo sejo, v kateri je nastavljal: suplentinjo Marijo Požar in proviz. učitelja Ernesta Lassbacherja definitivno v Cirkovcih, def. učitelja in provizor. šolskega vodjo Josipa Gorup za nadučitelja na Polensaku, def. učitelja Franca Karbaša pri Sv. Mi-

klavzu in def. učiteljico v Št. Vidu pod Ptujem Ano Bezjak v Hajdinu; učiteljica ročnih del Marija Trobej v Šoštanju je imenovana za učiteljico ročnih del v Šoštanju in Topolšici; nastavljen je def. učiteljica pri Sv. Bolfanku v Slov. gor. Jož. Belšak za definitivno učit. pri Sv. Roku ob Sotli in supl. v Št. Janžu pod Sp. Dravogradom Adela Šmid za def. učit. istotam. V pokoj sta stopila def. nadučitelj pri Sv. Urbanu nad Ptujem Janez Kocmut in učiteljica pri Sv. Jakobu v Slov. gor. Helena Jenko.

Iz Celja. (Nanemško - slovenskih gimnazijskih razredih) je letos 188 dijakov in 5 privatistov, torej zelo veliko število. Toliko dijakov ne šteje marsikatera višja gimnazija ko naša uboga »slovenska« nižja gimnazija v Celju.

Iz Središča nam poročajo: V nedeljo, dne 17. novembra se vrši v našem trgu shod Narodne stranke. V zvezi s shodom se priredi domača veselica in prid Narodnemu skladu. Na obe prireditvi opozarjamo že danes somišljenstvo po okraju.

Iz Celjske okolice nam poročajo: Nemci so svoj načrt glede ustanovitve Schulvereinev podružnice za Celjsko okolico že izvršili. Ustanovno zborovanje so imeli pri Boharju na Sp. Hudinji. Poleg celjskih Nemcev in nekaj nemških tovarniških uslužbencev je bilo na zborovanju tudi nekaj nemškutarjev iz kmečkega in delavskega stanu. Tem sta potov. učitelj Kleiser in celjski dr. Ambrožič utemeljevala potrebo »nemškega obrambnega društva«. Schulvereina s tem, da daje to društvo za dober denar nemške sirote z Dunaja »obmejnimi Nemcem« v oskrbo in da stavi slovenskemu (torej nemškemu!) ljudstvu baje tako zelo koristne nemške šole. Videlo in dokazalo se je zopet, da Schulverein ni ničesar drugega kot ponemčevalno, napadalno politično društvo. Čudimo se torej, da se je državni uradnik, rudniški komisar Bauer drznil na tem političnem zborovanju v slovenski občini govoriti! V odboru nove podružnice so poleg tovarniških uslužbencev tudi nekatere Gaberjani kakor trgovec Pettschuch in agentova soproga Katarina Walzer.

Iz Celja nam pišejo: V mestnem gledališču misli prirediti letošnjo zimo ljubljanski nemški gledališki ravnatelj Richter 17 predstav. Richter pa je previdnejši ko njegov kolega z nemškega gledališča v Mariboru in ja zahteval od mestne občine, da mu mora jamčiti za 500 K dohodkov od vsake predstave. Mestni občini bo narastlo iz tega zelo občutno breme, proti kateremu sicer nimamo ničesar, ker je denar izdan vendarle v kulturne namene. Zahtevamo pa, da se mestno gledališče prepusti kakor že svoječasno, tudi Slovincem za prirejanje gledaliških predstav. Slovinci plačljivi, kakor smo to že lani na podlagi števil dokazali, več ko tretjino mestnih doklad in imamo torej tudi nedvomno pravico do mestnega gledališča, ki ga pomagamo vzdrževati. In dasiravno nas je v mestu manj, ne zahtevamo od mestne občine niti garancije za obisk in uspeh svojih gledaliških predstav.

Mariborska moška Ciril - Metodova podružnica priredi v soboto, dne 26. t. m. v mali dvorani Narodnega doma zabavni večer s plesom. Vstopnina 40 vin. Spored bo sicer priprost, a brez dvoma tudi zanimiv in priporočamo vsakemu, da si ga ogleda. Da bo zabava res enkrat po ceni, postavila se je nizka vstopnina, ravno toliko, da se krijejo neizogibni stroški. Prosimo torej vse prijatelje naše C. M. D. iz Maribora in okolice, da se udeležijo tega zabavnega večera.

Iz Maribora. Število slovenskih dijakov, ki obiskujejo tukajšnje srednje šole, vedno bolj narašča. Zato se pa tudi vedno bolj čuti potreba po dijaškem domu, kjer bi dobival našo inteligentno naraščajočo skrbno varstvo in narodno vzgojo. Z dijaškim domom bi se dalo zvišati tudi število slovenskih, realcev, podprlo bi se marsikaterega revnega dijaka iz narodne meje, pa tudi premožnejši dijaki bi dobili tu zanesljivo nadzorstvo. Zato opozarjamo slovensko javnost, naj z obilnimi prispevki omogoči uresničiti namene društva »Dijaški dom v Mariboru«.

Iz Maribora. (Ustanovitev političnega društva »Maribor«.) V nedeljo 20. t. m. se je vršil tu ustanovni občni zbor »narodno - političnega društva« »Maribor« za mariborski okraj. Zborovanje je otvoril predsednik pripravljalnega odbora dr. Ivan Glaser s pozdravom zborovalcev zlasti dež. poslanca dr. Kukovca, ki so se v jako lepem številu udeležili občnega zbora, ter podal besedo poročevalcu, ki je v kratkih besedah pojasnil namen in pomen snujočega se društva. Zadnje državnozbornske volitve, ki jih je ad hoc sestavljeni odbor, so po-

kazale živo potrebo po organizaciji, ki bi v takih prilikah dajala potrebna navodila in akcijo enotno vodila. Slovensko politično društvo se namreč odkar je prešlo popolnoma v klerikalne roke, ne gane in ne stori v narodnem oziru za Maribor ničesar in vendar je ravno tukaj dela čez glavo. Poročevalec opozarja na velike težkoče, ki se ob volitvah in drugih prilikah kažejo vsled tega, ker nam manjka pregled mariborskih Slovincov. Ako nam kdaj danes očitajo klerikalci, oni klerikalci, ki so danes teden na obnem zboru »Slov. Straže« na vse mogoče načine hujskali proti rodnim bratom, niso se pa niti z najmanjšo besedico dotaknili naših narodnih nasprotnikov, ki nas na vseh koncih in krajih pritiskajo ob tla, da rušimo slovo, katere že davno ni, je to samo znamenje, kako si oni predstavljajo narodno delo. Narodno politično društvo ima voditi odločno narodno politiko in najde v njem mesta vsakdo, ki hoče pri tem delu pomagati; nihče pa ne more od nas zahtevati, da se udamo političnemu mrtvulu zato, ker staro politično društvo spi. Pozivamo tedaj vse, da nam pomagate pri našem delu in se tesno oklenete organizacije, ki se danes ustanavlja. Deželni poslanec dr. Vekoslav Kukovec je v stvarnem govoru pojasnil veliki pomen, ki ga ima ravno danes se snujoče društvo, ter izrazil svojo veliko zadovoljstvo, da se hoče tudi Maribor začeti narodno - politično gibanje. Današnji občni zbor nam je porok, da je začetek, ker dobro zasnovan, dober in da bo društvo gotovo uspešno delovalo in tudi doseglo uspehe. Ako bo ljudstvo videlo pozitivno delo, bo dobilo pogum, pridružil se bo eden in drugi, naraščalo bo zanimanje za politično in z njim zanimanje za narodno delo. Že s tem, da je tu organizacija, ki smatra kot svojo nalogo vršiti politično delo, je mnogo pridobljenega, to tem bolj, ker ima organizacija na razpolago tudi materialna sredstva, in večkrat se da z enim samim oklicom ali lepakom, ki stane jako malo, doseči lepe uspehe, ako pa ni nikoga, ki bi ga izdal, se ne doseže ničesar. Društvo naj hodi mirno svojo pot in naj se prav nič ne ozira na polena, ki se mu že pri njegovem rojstvu mečejo pod nogo. Najboljše je, ako se na take neosnovane napade sploh ne odgovarja. Veselim se nove organizacije in ji želim najlepše uspehe! Nato so se prečitale pravila, ki so bila en bloc sprejeta. Ko so vsi navzoči priglasili svoj pristop, so bili per acclamationem izvoljeni v odbor: Dr. Ivan Glaser, predsednik; dr. Vladimir Serbec, Franc Pišek, Franc Pajnhart, Ivan Kejžar, Davorin Lesjak, (Ruše); Karel Černe (Frank); Ivan Kobnik (Sv. Jur), kot odborniki: Ivan Čerinšek, Feliks Robič (Lembach), kot namestnika; Slavko Weixel, Franc Majer, kot pregledovalca računov in V. Weixel, kot njov namestnik. — Ko je bil enoglasno sprejet predlog, da se določi članarina na 50 vin. mesečno, ki jo odbor lahko posameznikom po njihovih denarnih razmerah primerno nižja, je poročal dr. Pivko o bližnjih občinskih volitvah za mesto Maribor. Po daljši debati je bil enoglasno sprejet njegov predlog, da naj odbor »narodno - političnega društva Maribor« za volitve vde potrebno ukrepe in pravočasno izda parolo, kaj naj se zgodi. Ker se ni k slučajnostim oglasil nihče k besedi, je predsednik zaključil občni zbor. S tem je dana mariborskim Slovincem podlaga za uspešno narodno delo! Upamo, da bodo vsi narodno misleči Slovinci v Mariboru in okolici podprli s številnimi pristopi društvo, da bo tako kos težki nalogi, ki ga čaka!

Drobne novice. Iz Celja. Državni pravdnik dr. Emanuel Bayer je bil odlikovan z redom železne kroge 3. razreda. — Iz Gradca. Pohvaljen je pešec 87. pešpolka Aloiz Belec, ki je bil pridržen v graško garnizijsko bolnišnico za streljanje. — Predstavljen je iz Weiza v Maribor davčni oskrbnik Hugon Sparovitz. — Iz Rogaške Slatine poročajo: Pri Sv. Križu je tečaj Stiplovšek svojega tovariša Gobca pred cerkvijo najprej s kamnom, ki je bil v ruto zavezan, in potem z nožem smrtno nevarno obdelal. Vzrok je neka deklina.

Koroško.

Celovski občinski svet. V večerajšnji seji celovškega občinskega sveta se je poslovil župan v imenu občinskega sveta od odhajajočega deželnega predsednika Heina, zahvalivši se mu v toplih besedah za njegovo požrtvovalno delo, posebno za mesto. Pozdravil je nato novoimenoanega deželnega predsednika pl. Fries - Skeneta, nakar je prešel na dnevni red. Dovolila se je prodaja stavbišč društvu južnih železničarjev za zgradbo stanovanj, in sicer

po 3 K m². Dalje so med drugim vzeli svetovalci na znanje odstop občinskega svetnika Jantscha, ki je utemeljil svoj odstop vsled preobilice dela. V mestni zdravstveni svet so bili imenovani: Baumgartner, inženir Ertl, Murero in lekarnar Viktor Hauser. Nato je bilo rešenih še več stavnih in regulacijskih vprašanj, s čemer je bil dnevni red izčrpan in seja zaključena.

Velik požar v Koberci. V ponedeljek ponoči je izbruhnil požar pri posestniku Reicherju v Koberci. — Ogenj se je pojavil naenkrat na več mestih in se je tako hitro širil, da so z največjo težavo komaj rešili prebivalce. Posrečilo se jim je, spraviti iz hlevov tudi nekaj živine in nekaj krmil. Ogenj je uničil celo posestvo. Škoda se natančno še ne more ceniti, gotovo pa je, da znaša nad 20.000 kron. Skoro gotovo je bil ogenj podtaknjen. Seveda je težko sedaj to dokazati, ker je vse pogorelo, toda siguren znak požiga je, da je izbruhnil ogenj na več krajih znotraj in prodi z velikansko silo ostrešje. Orožništvo je uvedlo strogo preiskavo. Tudi domačini so prepričani, da je moral biti ogenj podtaknjen.

Primorsko.

Aretirani Italijani zaradi žaljenja cesarja. V Gorici so aretirali zakonca Josipa in Marijo Biassoti, ki sta doma iz videnske laške province, in sicer v Rivoltu zaradi žaljenja cesarja.

Avtomobilska nezgoda grofa Lamberga. Avtomobil grofa Karla Evgena Lamberga z Dunaja, je povozil v terek pri Čepovanu domačega 17letnega fanta Franca Lebana. Leban je dobil težke poškodbe na glavi, pretresel si je možgane, in več lahkih poškodb po telesu.

Splavljenje rapidne križarke »Saida« se vrši prihodnjo nedeljo v ladjedelnici v Trzinu. »Saida« je popolnoma enaka pred kratkim zgrajeni križarki »Admiral Spaun«. Botrovala bo »Saidi« soproga tržaškega namestnika princezinja Frančiška Hohenlohe.

Tržaška porota. — Razveljavljena porotna obsodba. — 18 mesecev preiskovalnega zapore. Včeraj se je vršila zanimiva obravnava proti Iv. Kanoblu, 27letnemu trgovcu in Trstu. Proti Kanoblu se je vršila že porotna obravnava dne 14. in 15. junija letos. Kanobel je bil takrat obdolžen poverbe, oziroma goljufije, in sicer navaja obtožnica 15 slučajev. Poverbe, oziroma goljufije je izvršil Kanobel baje s tem, da je naročil blago pod pogojem plačevanja na obroke. Kanobel obrokovi ni plačeval, blago pa je zastavil. Dalje je poveril neki trdniki večjo vsoto denarja. Pri takratni porotni obravnavi so porotniki potrdili pet inkriminiranih slučajev in med temi tudi goljufijo, povzročeno s tem, da je zastavil še ne plačano blago, naročeno na obroke. Sodišče je obsodilo takrat glasom tega krivdoreka Kanobla na dveletno ječo. Najvišje sodišče pa je to obsodbo razveljavilo in odredilo novo obravnavo, in sicer samo za one slučaje, v katerih je bil Kanobel spoznan, da je kriv. Pri večerajšnji obravnavi je obtoženec ponovno izjavil, da ni kriv. Izjavil je, da se je moral vedno boriti z denarnimi težkočami, da si obdrži trgovino. Priznal je, da je zastavljal poverljive blago, toda to je napravil v sili in ni imel namena, dotičnih lastnikov ogoljufati. Hotel si je pomagati le trenutno iz zadrege. Porotniki so dobili od sodišča dvojne vprašanje glede poverbe in glede goljufije. Porotniki so obe vprašanji zanikali. Kanobel je bil vsled tega izreka popolnoma oproščen, sedel pa je 18 mesecev v preiskovalnem zaporu. — Včeraj se je vršila porotna obravnava proti Karlu Wittu zaradi hudodelstva umora.

Žepne tatvine na električni železnici v Trstu. Že v tej seji se je porotno sodišče bavilo z nevarnimi žepnimi tatovi na električni cestni železnici v Trstu. Mislijo, da bodo te predrzne tatvine prenehale, ko je bila aretirana nevarna četa žepnih tatov. Toda tatvine se še vedno nadaljujejo. Dosedaj so pokradli žepni tatovi na železnici skupno že nad 50 tisoč kron. Tatovi vstopijo navadno v goste gruč pasantov na stojiščih, pomešajo se med pasante in izstopijo, ko so izvršili tatvino. Ko ukradenec opazi, da mu je zmanjkala denarnica, ne ve povedati in opisati niti sumljivih oseb, ki so morda v zvezi z žepno tatvino.

Odhod grških rezervistov. Z Lloydovim parnikom »Graz«, s katerim se je odpeljalo iz Trsta tudi več dam k »Rdečemu križu« grškemu, med temi tudi soproga grškega generalnega konzula v Trstu, se je odpeljalo tudi 240 grških rezervistov. Ko je parnik odšel, so razvili grški rezervisti grško zastavo, se odkrili in zapeli grško narodno himno. Nato so klicali: »Živela vojna, pogin duš-

manu, živel avstrijski cesar Franc Josip!«

Samomor izseljenca. V parku pri Sv. Andreju v Trstu so našli včeraj na klopi obstreljenega samomorilca, ki je kmalu nato, ko so prišli ljudje, umrl. Samomorilec se je ustrelil v glavo. Dognali so, da je ta 47letni čevljar Anton Pavletič iz Gorice. Pri njem so našli poleg drugih listin, tudi vozni list v Ameriko, glasom katerega bi se bil moral odpeljati Pavletič s prvim parnikom v Ameriko. Vzrok samomora ni znan.

Nemški pomorski ataše grof Posadovsky, katerega so našli pred nekaj dnevi obstreljenega v nekem gozdiču pri Dubrovniku, o čemer smo že poročali, vztraja na svoji izpovedi glede napada od neznanca. Njegovo stanje se je v bolnišnici silno poslabšalo in je postalo skrajno nevarno. Zdravniki so izgubili upanje, da bi ga rešili.

Dnevne vesti.

Maloveč resnobe. Klerikalci ljubijo bombastične besede in teatralno nastopanje. Vsako muho napihnejo v slona in vsako malenkost v grandiozno akcijo, vsak sestanek v znamenit dogodek. Nedeljsko posvetovanje s hrvaškimi pravaši so razkričali za zgodovinski dogodek, ki je večje važnosti, kakor balkanska vojska, največji dogodek, kar jih je doživela Ljubljana od kongresa po Napoleonovem padcu. Komaj je slovenska javnost prebolela te gorostasne neslanosti, so klerikalci že zopet začeli ubirati te strune. To kaže snočno poročilo »Slovenca« o posvetovanjih hrvaško - slovenskega kluba na Dunaju. Zopet same tirade, same fraze, sama pretiravanja. Maloveč resnobe! Takih pustolovščin, kakršne uganjajo klerikalci, je že dovolj! In pustolovščina, pa prav nič drugega je, grožnja z jugoslovansko irredento. Ta grožnja je neumna, ker bo Slovincem samo škodovala, koristila jim pa ne bo nič.

Klerikalci in Cuvaj. Klerikalci imajo drzno čelo. Zdaj se celo upajo pisati: »Nihče ne more očitati, da ni hrvaško - slovenska delegacija storila vsega, kar je bilo mogoče, da se osvobodijo Hrvatje.« To je pač velikaška predrznost. Hrvaško - slovenska delegacija, v kolikor je še zbrane okrog dr. Šusteršiča, ni prav nič storila, da se osvobodijo Hrvatje, nego je še s svojim paktom z grofom Stürgkhom pomagala Cuvaju in ga faktično rešila. Ko bi bila dr. Šusteršičeva družba z dejanji nastopila, bi bil Cuvaj že davno odletel, tako pa sedi še danes na gorkem in ga bodo vrgli samo ozir na balkansko vojno — če ga bodo sploh vrgli.

Klerikalni terorizem. Klerikalci hočejo vsa gasilna društva poklerikaliti, saj je znano, da dobe deželno podporo samo tista gasilna društva, ki so klerikalna, ali pa taka, ki podpisajo poseben reverz. Da je to res, dokazuje ta - le slučaj: Gasilnemu društvu v Dobropolju se je obljubilo 1000 K deželne podpore, toda samo pod pogojem, da podpiše to-le, od poslanca Frana Jakliča podpisano izjavo: »Podpisano društvo izjavlja sledeče: 1. Da bo redno delovalo v prospeh gasilstva. 2. Med izvršujočimi člani ne bo trpel nikogar, ki bi bil naročen na »Slovenski Narod«. 3. Društvo obžaluje, da je ob zadnji državnozbornski volitvi prišlo do razpora med društvom in S. L. S. 4. V bodoče se bo društvo vzdržalo vsake agitacije za kandidata, ki bi nasprotovail S. L. S. — V Dobropoljah, dne 20. oktobra 1912.« — Preteklo nedeljo je bila odborova seja, na kateri bi naj odborniki podpisali navedeno pismo, nakar bi društvo dobilo obljubljenih 1000 K. Toda odborniki so podpis odklonili. — Navajamo ta slučaj, da javnost uvidi, kakšnih koruptivnih sredstev se poslužujejo klerikalci, da bi gasilna društva spravili pod svojo peto.

Občinske volitve v Šmarju na Dolenjskem razveljavljene. V Šmarju na Dolenjskem so se lani, dne 3. oktobra vršile občinske volitve, pri katerih so s pomočjo največjih sleparij in nasilstev zmagali klerikalci. Proti volitvam so vložili Vinko Ogorelec in tovariši pritožbo na deželno vlado. S sleparijami, ki so jih pri teh volitvah zagrešili klerikalci, je imelo opraviti tudi sodišče, ki je več klerikalnih junakov obsodilo na občutne kazni. Splošno se je pričakovalo, da se bo pritožba proti volitvam v javnem interesu kmalu rešila. Toda, pretekli so tedni, pretekli so meseci, a pritožba še ni bila rešena, kakor da bi šlo za kako velekomplirirano stvar. In tako je poteklo 1 leto in 4 dni, predno je izšla vladna odločitev glede šmarskih volitev. Z odlokom z dne 7. oktobra je namreč deželna vlada občinske volitve v Šmarju razveljavila, utemeljujoč razveljavljenje s tem, da niso bile zakonito razglašene, ter ukazala razpis novih volitev na podlagi — starega

volilnega imenika, katerega veljavnost so pritožitelji v prvi vrsti izpodbijali. Res, čuditi se moramo hitrosti visoke vlade, da je rešila volilni rekurz v tako kratkem času, kakor je eno leto, še bolj pa se čudimo, da si je upala deželna vlada na podlagi naprednega rekurza razveljaviti volitve. Ali se baron Schwarz ne boji več zamere pri klerikalcih? Sicer pa je baron Schwarz užaljenim klerikalcem takoj pripopal hladilni obliž s tem, da je zaukazal razpis novih volitev na podlagi starih volilnih imenikov, ki so bili pred poldrugim letom tako sijajno spretno sestavljeni, da so izzvali nebroj pritožb. Res, velika, zelo velika je modrost naše deželne vlade!

Imenovanje. Ministerjalni svetnik v ministrstvu za uk in bogocastje, dr. Franc Heinz, je imenovan za centralnega ravnatelja založbe šolskih knjig in je pomaknjen obenem ad personam v 4. čin, razred ter dobi kot tak naslov predsednika.

Za »Rdeči križ balkanskih držav« so darovali na večerajšnjem sestanku, na katerem se je konstituiral odbor, župan dr. Ivan Tavčar 100 K, ravnatelj Ivan Hribar 100 kron, podžupan dr. Karel Triller 100 K, gospa Franja dr. Tavčarjeva 50 K, gospa Vera dr. Slajmerjeva 50 K, gospa Terezina dr. Jenkova 20 K, dr. Ivan Jenko 50 K, dr. Ivan Oražen 50 K, Dragotin Hribar 50 K, Ladislav Pečanka 50 K, dr. Avramović 10 K, Arnošt Bezenšek 10 K, dr. Fran Ilešič 10 K, dr. Tone Gosak 10 K, dr. Ivan Lah 10 K, dr. Josip Lavrenčič 10 K in Rasto Pustoslavšek 10 K. Pričakujemo, da tudi ostalo občinstvo daruje z odprtimi rokami v plemenite namene.

V vzgled našim društvom bodi »Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj«, ki je v svoji večerajšnji seji sklenilo darovati znesek 50 K za »Rdeči križ balkanskih držav«.

Nasvet in priporočilo. Uradništvo in uslužbenstvo naših avtonomnih, denarnih, gospodarskih in drugih večjih uradov in zavodov bi lahko izdatno prispevalo za »Rdeči križ« balkanskih držav, če bi sklenilo, da daruje zanj, recimo, skozil pol leta vsaj pol, ali pa en odstotek svoje plače. Zavod sam naj bi pa potem založil za svoje uslužbenstvo takoj vso vsoto, ki bi se mu vrnila potem vsakomesečnih odtegljajev, in jo izročil svojemu namenu. — Ta način prispevanja ima več ugodnosti: 1. vsakdo bo prispeval večjo vsoto, ki bi je z enkratnim vplačilom mogoče ne mogel utrpeti, vsled mesečnih odplačil je pa niti občutil ne bo; 2. bo vsakdo, svojim dohodkom primerno, prispeval; 3. bo moral marsikdo prispevati, ki sicer prav rad porabi vsako priliko, da se odtegne narodnemu davku; 4. bi bile nabirajoče dame dokaj razbremenjene, ker bi jim bilo znano, da je uradništvo in uslužbenstvo dotičnega zavoda že storilo svojo narodno in človekoljubno dolžnost.

Da se bo vedelo. Včerajšnji »Slovenec« je priobčil to - le notico: »Obsojen občinski svetnik. Gospod Rasto Pustoslavšek je bil pred okrajnim sodiščem obsojen radi vmešavanje v uradno poslovanje na 30 K globe.« Dasi vem, da me je častiti »Slovenec« hotel s to notico zadeti, vendar sem mu hvaležen za to, ker mi je s tem dal priliko, da javno izpregovorim o stvari, ki zame nimalo ni nečastna. Stvar je bila taka: Na dan Aškerčevega pogreba sem šel ob pol 5. popoldne mimo kazine. Tu je stalo kakih 50 do 100 ljudi, ki so bili vsi videti razburjeni. Na ulici pri Šešarkovi trafiki, je stal stražnik Matija Plevel, ki je iz uslužbenca »Katoliške tiskarne« postal mestni redar, poleg njega pa sta stala neki gospod iz Trsta in neki kmetič, za katerega sem kasneje izvedel, da se piše Petelin. Hoteč stopiti v Šešarkovo trafiko, sem srečal trgovca g. Petra Šterka. Leta mi je pripovedoval, da se je kmetič vsedel pod kovanje pred kazino ter zahteval črno kavo. Natakar kmetu ne samo ni hotel dati kave, marveč mu je celo izpodmaknil stol, na katerem je sedel. Kmetič je bil vsled tega, kar je povsem umljivo, razburjen, to pa je dalo stražniku Plevelu povod, da je kmetu aretirat. Nato sem jaz nasproti Šterku pripomnil: »Če je to res, potem bi moral stražnik aretirati tudi natakarja.« Za stvar se nisem nadalje brigal, marveč sem odšel v Šešarkovo trafiko. Stražnik je slišal moj razgovor z gosp. Šterkom in je stvar ogradil policiji, policija pa sodišču. Končna obravnava pri sodišču je bila preteklo soboto in jaz sem bil res obsojen radi vmešavanja v globo 30 kron, dasi je gosp. Peter Šterk izpovedal tako, kakor sem govoril navedel, in dasi je sam stražnik Plevel izjavil, da ne more trditi, da bi bil inkriminirane besede rabil proti njemu. Sicer pa bo o tem, da-li sem se z besedami, spregovorjenimi z g. Šterkom, »vmešaval« v uradno po-

slovanje, razsojalo še deželno sodišče, kar naj častiti »Slovenec« izvoli vzeti na znanje. — Rasto P.

— Slovenski zdravniki na Balkanu. Bratom na pomoč gredo slovenski zdravniki dr. Edo Slajmer, dr. Ivan Oražen in dr. Otmar Krajec. Stopili bodo v službo srbskega »Rdečega križa«. Iz Ljubljane se odpeljejo prihodnje nedelje.

— Slovenskim rodoljubom in rodoljubkam! Kdor bi hotel vstopiti v odbor za nabiranje prispevkov za »Rdeči križ balkanskih držav«, naj se blagohotno priglasi odborovemu tajniku Rastu Pustoslemku v Ljubljani.

— Igranje v ogrski razredni loteriji je prepevano. Znano je, da ogrski kolektanti skušajo z vsemi sredstvi spečati srečke ogrske razredne loterije tudi na Kranjskem in se v dosego svojega namena poslužujejo celo zavitevov z napačnimi naslovi. Občinstvo se svari pred nakupom omenjenih srečk. Neprijetne posledice protipostavne nabave teh srečk so, kar je bilo že večkrat objavljeno, da se srečke zaplenijo, morebitni dobitki zapadejo v korist države, poleg tega pa mnoga zamudna pota ter občutljive denarne kazni. Zatorej ne naročate srečk ogrske razredne loterije, ako jih pa dobite brez naročila, jih uničite ali pa izročite finančni oblasti.

Modrasi na Šmarni gori. V nedeljo dopoldne je vjel gosp. Anton Zaroni, godbenik v Ljubljani, na Šmarni gori in sicer v skalovju v sredi pobočja krasnega modrasa, ki je dolg približno en meter. Modras je popolnoma ohranjen, krasno barvan in res lep eksemplar.

Poročil se je veletržec gosp. Franjo Žagar v Markovcu pri Ložu z gđco. Antoniojo Kobijevico iz Brega pri Borovnici. Čestitamo!

Beraška beda in človeška neusmiljenost. Iz Žubine pri Vel. Gabru: 21. t. m. je bil Žubini semenj. Ob semanjih dnevih je povsod dosti beračev in tako jih je bilo tudi tukaj. Neki ubožec je poprosil nekega fanta, katerega ime nam ni znano, da bi mu podaril krajcar; ker se je fant obotavljal in mu ga ni hotel dati, rekel mu je berač, da ga sme enkrat s palico udariti, ako mu da dvajset vinarjev. Fant je na to beraču takoj odšel dvajset vinarjev, in mu jo je prisolil s palico, ne premalo pa tudi ne preveč. Ko je pa to komedijo zapazil posestnik in občinski odbornik Razdrh iz Brega je tudi on pristopil in ponudil beraču deset vinarjev, ako ga sme tudi enkrat udariti. Seveda pod pogojem, da mora berač zgornjo obleko odganiti in se nasloniti čez ograjo. Sestradi berač je bil zadovoljen, misleč, da ga ne bo nič bolj zbolelo, kakor ga je preje. Razdrh je vzel gorjačo ter je berača z vso močjo udaril; tako ga je udaril, da se je berač skoro nezavesten zgrudil v blato. Razdrh se je pa pohvalil, da zna bolj udariti, kakor prejšnji fant, češ, da je tako udaril da se je zlomila palica. Poleg stoječih ljudje so se nad tem surovim in neusmiljenim človekom zgražali. — Opazovalec.

Rojakom na Južnem Tirolskem (Trentinu). V nedeljo 27. t. m. sestanek v kavarni Rosmini v Roveretu. — Narodne pozdrave I.

S ceste. Ko je sinoči v Florijanški ulici pustila posestnica Meta Gerbajsova mal mekarski voziček, pripelje mimo z vpreženim vozom posestnica Franciška Menci tako neprevidno, da zadene s svojim vozom v mlekarški voz ter mu polomi gornji del. Gerbajsova ima 10 K škode. — Včeraj je hlapec Alojzij Godnar brez nadzorstva pustil stati vpreženo konja, katera sta sama odšla po Rimski cesti in Igriški ulici. Pred nemškimi gledališčem je konja ustavil stražnik ter ju oddal nekemu hlapcu, da ju je odpeljal v hlev.

Zenska jeza. Včeraj dopoldne je na Cesti v mestni log delavko Katarino Prekovo brez vsakega povoda naskočila delavka Franciška Pinkova ter jo vrgla v z vodo napolnjen cestni jarek, vsled česar ni bilo druge nesreče, kakor da si je napadenka zmočila in oblatila obleko. Zadnjo besedo bode imela pristojna oblast.

Na potu v Ameriko aretovan. 40letni posestnik Ivan Kirar iz Hrvatskega broda pri Krškem je izvalil od svojega strica 200 K, je prodal konja ter jo krenil s svojo svakinjo, katere mož je že v »obljubljeni deželi«, proti Ljubljani, odkoder se je namenil odpotovati v Ameriko. Po brzoprijemnem obvestilu je policija Kirarja zadržala v neki izseljeniški pisarni, kjer je pod tujim imenom hotel vzeti zase in za svakinjo vozna listka, in ju aretiral. Kirar je imel pri sebi 500 kron denarja. Izročili so ga pristojnemu sodišču.

Navihane. Predsinočnjem je prišel k trafikantini Elizabeti Zadel na Karlovski cesti št. 3 neki neznan mož ter ji ponujal po nizki ceni premog. Ker je bil le nadležen, ga je nekaj naročila, zakar je ta zahteval 90 vinarjev prednjema, katere je tudi

dobil in odšel, češ, da premog pripelje pozneje njegov hlapec, česar se pa do sedaj še ni zgodilo in je opravičen sum, da je neznanec Zadelovo pod to pretvezo ogoljufal.

Pogreša se od dne 21. t. m. 46letni, oženjeni čevljar Martin Dolenc, stanujoč v Cerkveni ulici št. 21. Ko se je poslovil od družine, je vzel s seboj britve in rekel, da se nič več ne povrne, ako ne dobi denarja. Dolenc je srednje postave, ima doliviseče brke, je bil črno oblečen in je imel sivo čepico.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 10 Hrvatov, 90 jih je prišlo nazaj, 63 se jih je odpeljalo pa v Kočevje.

Izgubljen in najdeno. Dijak Moric Hermann je izgubil zlato častniško verižico, nek drug dijak pa denarnico, v kateri je imel čez 6 K denarja. — Stražnik Jožef Gril je našel črn dežnik, katerega dobi lastnik pri najditelju na Privozu št. 17.

Društvena naznanila.

»Dramatično društvo v Ljubljani« in »Gledališko društvo v Ljubljani« sklicuje izredno skupno odborovo sejo, ki se vrši v petek, dne 25. oktobra ob 8. zvečer v rezervirani sobi restavracije »Zlatorog« v Gosposki ulici. Z ozirom na izredno važnost, prosita odbora zanesljive udeležbe.

Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj je darovalo v svoji snočni seji 50 K za »Rdeči križ« balkanskih držav.

Društvo inženirjev v Ljubljani opozarja svoje člane, da se odpeljejo udeleženci izleta v Zagreb v soboto, dne 26. t. m. s poštanim vlakom ob 7. uri 30 minut jutraj. To naj služi v vednost specialno tistim gđ. članom, ki bi se morda le še odločili, da se udeležijo izleta. Program bivanja v Zagrebu je na kratko: V soboto od 3. do 5. ure 30 minut ogled tehničnih znamenitosti zagrebških. Ob 5. uri 30 minut sestanek v prostorih »Hrvatskoga društva inženirja i arhitekta«. Ob 7. uri 30 min. komerz v hotelu Royal z nezavezno udeležbo; istodobno predstava v gledališču, za katero bodo sedeži rezervirani. V nedeljo dopoldne od 9. do 12. skupno ogledovanje mesta in raznih stavb. Ob 1. diner v hotelu Royal, ki ga priredi »Hrvatsko društvo inženirja i arhitekta« na čast posetnikom. Od 3 do 5. ure 30 minut izlet z vozovi v okolico zagrebško. Ob 7. poslovljni komerz v hotelu Royal. Odhod iz Zagreba ob 10. uri 40 min. zvečer.

Zborovanje trafikantov. V nedeljo, dne 27. oktobra se bo vršil v Ljubljani v steklenem salonu hotela »Lloyd« ob pol 4. popoldne shod trafikantov. Po celi Avstriji, v približno 100 mestih, se bodo vršila ta dan zborovanja trafikantov. Sklicatelji shoda je glavno vodstvo trafikantov na Dunaju. Poročalo se bo o korakih, ki so se že storili za zboljšanje stanja trafikantov, nadalje se bo sklepalo o prošnji, ki naj bi se odposlala na državni zbor, kakor tudi finančnemu ministru. — Trafikantje, udeležite se tega zborovanja v največjem številu.

Akad. društvo »Slovenija« na Dunaju priredi svoj I. redni občni zbor v torek, dne 29. oktobra ob 8. zvečer v restavraciji »Leithner« (I. Auerspergstrasse).

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. Danes v četrtek se za abonente nepar drugič v sezoni vprizori Wagnerjeva velika opera »Večni mornar«, ki je pri premieri žela najlepše uspehe. Za nedeljo popoldan se pod režijo gospe Avguste Danilove pripravlja otroška predstava »Snegulčica in skratje«.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Občinske volitve v Vrbljenju pred sodiščem. Včeraj popoldne se je pričela obravnava proti obtoženemu Jožetu Susmanu, posestniku v Strahomeru in proti posestniku iz Iške Loke, Antonu Jeretu, Jakobu Lipoviču in Antonu Žnidaršiču zaradi volilne goljufije. Obtoženi so: Jože Susman je izvršil volilno pravico povodom občinskih volitev v Vrbljenju, ki so se vršile dne 21. novembra v imenu Matije Uršiča iz Iške Loke, ki ima volilno pravico tudi v Vrbljenju, brez vednosti volilca s ponarejenim pooblastilom. Jere Anton je listine izročil, namesto da bi jih poslal volilcu Uršiču v bolnišnico, četrtobtoženemu Žnidaršiču, ki jih je izročil Susmanu. Pooblastilo sta podpisala četrti obtoženec Žnidaršič in Lipovič. Po prebrani obtožnici se je dognalo, da dokazinski material ni popoln, ker sta oba zastopnika obtožencev vložila še dodatne dokazilne predloge, katerih pa sodišče ni

pravočasno rešilo. Na predlog zastopnika prvih treh obtožencev g. dr. Novaka in zastopnika četrtega obtoženca Žnidaršiča dr. Pegana sporazumno z državnim pravdnikom je senat obravnavo vsled nepopolnega dokazilnega materiala preložil. Zastopnik prvih treh obtožencev dr. Novak je tudi predlagal, da se priloži spisom neki akt, glasom katerega je bil Žnidaršič že zaradi volitev v Iški Loku in obtožni klopi in po katerem aktu se bo dokazalo, da je Žnidaršič že takrat nastopal javno kot nasprotnik Jereta, vsled česar njegova izpoved tudi v tej zadevi ne more biti merodajna.

Zaradi zakonomstva je bil dne 19. t. m. pred novomeškim sodiščem obsojen v 14dnevni zapor France Bojanec iz St. Petra pri Novem mestu in sicer na tožbo Jožeta Rebolja. Razume se samoobsebi, da je zakonomlnik zagrizen klerikalec in najzvestejši pristaš šentpeterskega župnika.

Razne stvari.

* Sovraštvo dunajskih klerikalcev proti Slovanom. Dunajski mestni svet je protestiral, da bi se vporabljal češko gledališče v prvem dunajskem okraju.

* Šola se je podrla. Iz Vratislave poročajo: Šolsko poslopje v Gonolngu, ki je bilo že dalj časa v nevarnosti, da se podre, se je včeraj med poukom podrla. Dva učitelja in šest šolarjev je bilo ubitih.

* Češka požrtvovalnost za balkanske slovanse brate. Češki »Slovanski klub« pravi, da bo češka zdravniška ekspedicija na bojišče veljala najmanj 150.000 kron, ki se morajo nabrati v najkrajšem času.

* Julius Maggi umrl. Iz Curiha poročajo: Ustanovitelj znane trdke za hranila Julius Maggi je v Curihu umrl. Ta trdka je postala svetovnoznana predvsem vsled svoje reklame.

* Sreča. Iz Budimpešte poročajo: Pri včerajšnjem žrebanju ogrske razredne loterije se je primeril slučaj, da je ista srečka zadela premijo v znesku 600.000 kron in glavni dobitnik 400.000 kron. Lastnik srečke je torej dobil en milijon kron.

* Sneg na Tirolskem. Iz Inomosta poročajo: Včeraj ponoči je na severnem Tirolskem zelo snežilo. Inomost in okolica je popolnoma pokrita s snegom. Tudi v Briksnu, Bolcanu, Meranu in celo v Kalternu je snežilo.

* 500 prašičev zgorelo. Iz Kromeriza poročajo: V redilnici za prašiče Leopolda Hofbauerja v Ellendu je 18. t. m. izbruhnil požar. Zgorelo je pri tem 500 prašičev, hlevi in gospodarska poslopja. Zavod je bil šele pred kratkem zgrajen, ker je meseca avgusta tudi zgorel, pri čemur je zgorelo 800 prašičev.

* Usodepolna pomoča lekarnarja. Z Dunaja poročajo: Dva meseca stari sin krojača Otona Schürhagla je naenkrat umrl. Otrok je bil bolan. V lekarni se je pa magister zmotil ter dal namesto žveplenokislega kalcija žveplenokisli kodein, vsled česar je otrok umrl. Proti magistru so uvedli kazensko preiskavo.

* Maščevanje Malisorev. Na katoliško župnišče v Rioli so pred par dnevi ponoči vrgli bombo, ki je razrušila cerkev in večji del župnišča. Župnik in cerkovnik sta se rešila. Gre za maščevanje Malisorev proti župniku Kozzu, ki je rodom Tirolec in ki se je udeležil tudi evharističnega kongresa na Dunaju. Župnik je nagovarjal Malisore, naj se pridruži Črnogorcem, ter jih opozarjal na nevarnost, ki jim grozi, če Črnogorci zopet odidejo. To postopanje je tako razjezilo Malisore, da so se z bombo maščevali.

* Stroge odredbe pri smodnišnicah. Iz Olomuca poročajo. Tukajšnji divizionar fml. Schwerter pl. Schwerthurg je v zaupnem ukazu pozval občino, naj energično opozori prebivalstvo na poostrene odredbe, ki so se uvelje pri smodnišnicah v Bystrovnu zaradi opetovanih napadov, ker bo straža od zdaj naprej pri vsakem sumljivem pojavu brez posebne opozoritve ostro streljala. V ukazu je izrečeno domnevanje, da so napade izvršili tuji emisari.

* Izgredi v berlinski tržnici. Iz Berlina poročajo: Včeraj jutraj bi morali začeti v tukajšnji tržnici s prodajanjem ruskega mesa, ki ga je mestna komisija nakupila v Rusiji. Mesarji, ki so prevzeli prodajanje, so pa obstruirali, ker niso hoteli po meso, ki je bilo za nje namenjeno. Vsled tega je prišlo v tržnici do velikih izgredov. Razburjena množica je prevrnila mesarske stojnice ter pometala po tleh meso, ki je bilo tam razobešeno. Med mesarji in množico je prišlo do pretepa. Posredovati je morala policija, ki je zaprla tržnico.

* Turške krvoločnosti. Turško volajstvo še vedno kolje kristjane,

kjerkoli jim pridejo pod nož. Belgradska »Samouprava« poroča sledeče slučaje: V okolici Raške v Novem Pazaru so Turki umorili popa Filipa Kuzmanovića Dobrovca. Umorili so tudi popa Petra Bakalina in mu najprvo odrezali nos. Vojaka Janjića iz Gradine so razsekali na kose. Vojaku Milosavljeviću z Gornje Pilice so odsekali glavo ter jo nabadli na kol. Arsenija Pevanca in Arsenija Šašanca so umorili in mrtve razmesarili. Aleksa Filipova so ustrelili ter mu odrezali nos in ušesa. Savi Boškoviću, Slavku Saviću in Milku Stefanoviću so odrezali glave. Vidoslava Aleksića so ubili. Neke mu starčku so živemu iztaknili oči, nekemu osemletnemu otroku so pa razparali trebuh. Razentega so umorili še devet Srbov, katerih imena še niso znana.

* Pomorska moč balkanskih držav. V »Tagu« je priobčeno razmerje balkanskih držav na morju. Po tem izkazu razpolaga Bolgarska z eno majhno šolsko ladjo in s šestimi popolnoma majhnimi torpedovkami. Grška ima tri oklopne križarice »Prara«, »Spetsai« in »Hydra«. Te so spustili v morje v letih od 1889. do 1892. in imajo 500 ton deplacemanta z hitrostjo 17 morskih milj. Te ladje imajo po 3 topove po 27 centimetrov. Razentega ima pa Grška še moderno veliko ladjo »Georgio Averov«. Spustili so jo v morje l. 1910 in ima 10.000 ton deplacemanta ter hitrost 23 morskih milj. Grška ima razentega še 12 torpednih rušilcev, ki so zgrajeni deloma na Angleškem, deloma v Nemčiji. — Turčija ima dve veliki vojni ladji, ki jih je kupila od Nemčije. Ti imajo po 10.000 deplacemanta, eno modernizirano linijsko ladjo »Mesudje«, tri stare križarice za obalo, dve majhni moderni križarici, par modernih in par starih topničark, enajst rušilcev, devet novih topničark.

* Zdravljenje z barvami. En del praktičnega zdravilstva temelji na uporabi barv ter se zaradi tega naziva zdravljenje z barvami. To zdravljenje je kot veda še jako mlada, vendar pa ekzistira v praksi že od najstarejšega časa. Na Kitajskem imajo navado, pobarvati bolnike, ki zbole na osepnicah, z rdečo barvo. V Avstraliji in v Tongkingu so mazali tako bolne otroke s pasjo krvjo. Rumunci oblečejo take otroke v rdečo srajco; tudi na Španskem delajo tako in dajo otrokom kot zdravilo mezo iz granatnih jabolk — vsled njihove rdeče barve. Znanstveniki so to zdravljenje preiskovali in dognali, da gotove barve in gotova barvasta svetloba učinkuje na gotove bolezni. Dr. Laumonier dokazuje v listu »Revue«, da so dosegli pri gotovih kožni boleznih z rdečo svetlobo velike uspehe; modra in vijoličasta svetloba uničuje bakterije, dočim zelena svetloba povzroča mir in zaspanost. To vse je v zvezi z učinkovanjem barv na duševno stanje. Rdeča barva učinkuje na ljudi in živali razdražljivo, z rdečo barvo se ne draži samo bik, temveč tudi slon, konj, pes in petelin. Pod brezbarvnim steklom moreta živeti pajk in osa popolnoma mirno drug poleg drugega; če ju pa pokrijemo s rdečim steklenim zvoncem, vržejo se drug na drugega, dokler ne ostane eden mrtve na mestu. Dr. Laumonier meni, da bodo v bodoče še bolj zdravili z barvami. V bolnišnicah bodo zgradili dvorane raznih barv. Šolske sobe bodo pobarvane zeleno (da bodo šolarji zaspali!).

* Veselo epizodo iz balkanske vojne opisuje C. Vautel v pariškem »Matinu«. Epizoda se je odigrala v zraku — seveda samo v fantaziji pariškega poročevalca. Turčija in Bolgarska sta, kakor znano, angažirali več francoskih aviatikov. Vautel opisuje razgovor dveh takih »sovražnih« aviatikov sledeče: General Kosović: Aviatik, poletite nad turško armado in prinesite raport... Aviatik Durand: Dobro, general. (Odleti.) — General Mašin paša: Aviatik, obletite bolgarsko armado in poizvedite, kaj dela. — Aviatik Dupont: Dobro, general. (Odleti.) Oba aviatika je doletela nesreča, motorja sta se jima nekoliko pokvarila. Aviatika se na istem mestu spuščata na tla. — Aviatik Durand: Za vrata, Turk! — Aviatik Dupont: Bolgar!... Aviatik Durand (nameril revolver): Kdo tam? Aviatik zakliče neho: Montmartre! — Aviatik Durand: Ta-le pa vendar ni Turk. (Približuje se oprezno Dupontu.) — Aviatik Dupont se začne smejeti: Ah, to si ti, stari prijatelj! Ali ne poznaš prijatelja? Sicer je res, da bi se morala pravzaprav nekoliko stepsti. — Aviatik Durand: Hvala lepa... Ali veš kaj novega?... Ne, vprašam te za vojaške zadeve. Vprašam te, kaj je novega v Parizu. Nato sta začela oba pregledovati in popravljati svoje aparate. Iz razgovora je bilo pa slišati besedo Pariz! Pariz! Pariz! Končno sta popravila acropiana. — Aviatik Durand se vzdigne:

Na svidenje, krvoločni Turek! Aviatik Dupont se vzdigne: Z bogom, pes krščanski!

Telefonska in brzojavna poročila.

VOJNA NA BALKANU.

Padec Novega Pazaria.

Belgrad, 24. oktobra. Okrajni predstojnik v Raški poroča uradno:

Včeraj dopoldne se je vršil krvav in krut boj pri Novem Pazaru. Glasom poročil so bili zlasti krvavi spopadi pri sedmih prednjih trdnjavah pri Novem Pazaru, ki obdajajo mesto. Končno se je posrečilo izborni organizirani in izborni oboroženi srbski artiljeriji pregnati Turke iz vseh njenih pozicij. V Raško je bilo slišati cel dan grmenje topov. Naenkrat so topovi utihnili in nedolgo nato je bilo slišati strahovito detonacijo, ki je pretresla vso pokrajino, da je bilo čuti kakor potres. Okrajni predstojnik pravi, da se domneva, da so Turki, predno so zapustili mesto, razstrelili smodnišnice, da razdenejo mesto. Podrobnosti o boju še niso znane.

Proti Jedrenju. — Vesti o porazu Bolgarov — neresnične. — Turške laži o zmagah. — Beda turške armade.

Dunaj, 24. oktobra. Vesti, ki vedo o podrobnostih velike bitke pri Kırkilisi, so od konca do kraja izmišljene.

Bolgarska cenzura namreč ne pripuša v javnost nikakoršnih poročil o podrobnostih bojev. Vesti, ki prihajajo v javnost, so večidel fantazije nemških listov, ki jih napolnjujejo z raznimi krajevnimi imeni, ki v resnici niti ne eksistirajo. Tudi vesti iz Carigrada, so popolnoma nezanesljive.

Res je samo to, da kolikor je mogoče soditi po najnovejših poročilih, Bolgari na vsej črti prodirajo in da se nahajajo Turki v obrambi.

Iz Carigrada pa poročajo očividno izmišljene vesti o velikanskih turških zmagah, ki se bodo ravno tako izkazale kot lažnjive, kakor se je izkazala kot neresnična turška vest, da stoji Turki že neposredno pred Plovdivom. Turška poročila pravijo, da se boji pred Jedrenjem nadaljujejo in da postajajo od ure do ure ljutejši. Bitka se je vnela tudi severovzhodno od Kırkilise in vzhodno od reke Tundže. Veliki boji se vrše tudi pri Kirdjalih. Turki so začeli z ofenzivom pri Djumajabali ter prodirajo čez Carevost in Egri Palanko (?). Boji pri Prištini se nadaljujejo. Srbi hočejo prodreti na črti Quabur-Capu (?). Črnogorci skušajo oblegati Skader od zahodne strani. Turki so svoje pozicije v Skadru ojačili. Mesto ni v neposredni nevarnosti. Iz Skoplja sta odšli dve diviziji proti Kačani in Stiplju. Pri teh dveh mestih je pričakovati te dni odločilne bitke. V Valoni so izkrcali Turki regularne čete, ki bodo šle na pomoč turškim četam v Skadru (?). (Op. uređ. To je v zračni črti najmanj 300 km južno od Skadra.)

Carigrad, 24. oktobra. Boji pri Kırkilisi in Jedrenju so izredno krvavi, ter so izgube na obeh straneh velikanske. Carigradski lazareti so prenapolnjeni ter ne morejo več sprejeti ranjencev z bojišč v Carigradu. Vlada je odredila, da se preuredi carigradsko vseučilišče v lazaret.

Pariz, 24. oktobra. Francoski listi poročajo, da se udeležuje bitke pri Kırkilisi 120.000 Bolgarov in 140 tisoč Turkov. Turška armada je demoralizirana in nesposobna za ofenzivo. Tudi se ne more vsled nedisciplinarnosti ubraniti držnim napadom bolgarske armade. Turki se na celi črti umikajo. V turškem glavnem taborišču vlada prava panika.

Proti Skoplju!

Niš, 24. oktobra. Z bojišča poročajo, da se Turki z mrzlično hitrostjo umikajo proti Skoplju. Za seboj uničujejo vse svoje pozicije, požigajo vasi in more prebivalstvo. Danes pričakujejo pri Skoplju začetek odločilne bitke.

Proti Skadru!

Cetinje, 24. oktobra. (Od našega posebnega poročevalca. Ob 7. uri 40 minut jutraj.) Črnogorci so danes jutraj zavzeli Fričko goro, ki obvladuje trdnjavo Taraboš. Padca Taraboša je pričakovati še danes ali pa najkasneje jutri.

Pred Skadrom.

Cetinje, 24. oktobra. Črnogorska vojska še vedno bombardira Taraboš ne da bi se ji dosedaj posrečilo prisiliti to trdnjavo k predaji.

Črnogorci so obšli Skader od zapadne strani in se pripravljajo, da ga popolnoma cernirajo ter s tem prisili, da se vda.

Plevlje v ognju.

Sarajevo, 24. oktobra. Mesto Plevlje v novopazarskem sahdžaku je v ognju. Zažgali so ga Črnogorci s kartečami.

Turški vojaki v Bosni.

Sarajevo, 24. oktobra. Prvi oddelek turških vojakov, ki so zašli na bosansko ozemlje, so pripeljali včeraj semkaj. Med njimi je tudi nekaj lastnikov, ki pripovedujejo o velikem sovraštvu, ki ga goji srbsko prebivalstvo v Sandžaku napram Turkom. Drugi oddelek turških vojakov po danes poslan semkaj. Jutri pošljejo Turke preko Metkoviča v Carigrad. Med vojaki je tudi nekaj kristjanov, ki izjavljajo, da se pod nobenim pogojem nečje več vrniti na Turško.

Turki so uničili bolgarsko vstaško četo?

Carigrad, 24. oktobra. Po turških poročilih se je turškim vojem posrečilo zajeti in uničiti bolgarsko vstaško četo Pečikova, ki je s 1000 možmi prevzel nase nalogo, da razruši za hrbotom turške armade železniško progo Carigrad-Odrin (Jedrenje). Pečikov je bil baje ubit. Turško poročilo ne pove, ali se je vstašem posrečilo namen razrušiti železniško progo.

Pred padcem Jedrenja in Kirkilise.

Sofija, 24. oktobra. Odločilna faza bitke pri Jedrenju in Kirkilisi se je včeraj pričela. Danes (23. t. m.) so se začeli ob jutranjem svitu na vse štiri odločilni boji bolgarske armade, ki je zavzela z bajonetnim naskokom več prednjih utrd pri Jedrenju in sicer na severni strani ter je prodrla ojačena od drugih bolgarskih čet do glavnih utrd glavne trdnjave.

Proti 11. dopoldne so se odločile turške posadke v posameznih trdnjavah k izpadu. Izpadle so v severno-vzhodni smeri proti Arnavatskeju. Dasiiravno jih je podpiral hud ogenj turške artilerije iz trdnjav, je bil ta izpad z uničujočimi izgubami odbit. Beg turških čet je potegnil s seboj tudi posadke nekaterih drugih utrd, ki so jih Bolgari nato zavzeli z bajonetnim naskokom. Bolgari so bežeče turške čete zasledovali na celi črti, dasiiravno jih je pogosto ustavilo streljanje iz težkih trdnjaviških topov. Kljub temu se ni posrečilo ustaviti bolgarskega prodiranja ter so v tem trenutku Bolgari dospeli neposredno pred glavne utrbe Jedrenja. Izgube na turški strani so nepopislno velike. Zlasti veliko izgub so imeli na begu, katere so jim prizadejali naši brzostrelni topovi. Celi vojaški oddelki so bili popolnoma uničeni.

Tudi prodiranje proti Kirkilisi je zelo uspešno. Oddelek generala Dimitrijeva je zasedel od severne in vzhodne strani cesto Trnovo-Kirkilisa. Dimitrijevi je zbral ob tej cesti svojo vojsko ter začel z odločilnim napadom. Odločilna bitka se je danes pričela na tem križu. Pričakovati je, da se bo posrečilo Bolgarom tekom 3 dni Kirkiliso zavzeti. Na to bo bolgarska armada nadaljevala svojo ofenzivo proti Grgu. Odrezala bo zahodni del turške armade v Jedrenju od Carigrada.

Kakor poročajo turški vjetniki, vlada med turško armado pri Kirkilisi velik nered. Nenadni napad Bolgarov je zbežal poveljništvo, ki ni bilo pripravljeno ter se ni izvršilo svoje razporedbe. Vseled tega se je posrečilo Bolgarom tako hitro prodreti skozi prve utrbe proti Kirkilisi. Večinoma so bile zavzete te utrbe z bajonetnim napadom pri čemer so Bolgari imeli seveda mnogo izgub. Kakor hitro pade Kirkilisa, bodo napravili iz te trdnjave oporno točko za svojo nadaljno ofenzivo proti Jedrenju.

Pri Jedrenju so Bolgari včeraj z velikimi izgubami zavzeli sprednje utrbe pri Kajatabiji.

V Sofiji vlada velikansko navdušenje nad uspehi bolgarske armade.

Manifest carja Ferdinanda.

Sofija, 24. oktobra. V glavnem taborišču v Stari Zagori je izdal car Ferdinand manifest na prebivalstvo onih krajev, ki jih je zavzela bolgarska armada. Manifest zagotavlja popolno versko svobodo, pravičnost in enakopravnost prebivalcem zavzetih pokrajin.

Poskušeni napad na kabel pri Varni.

Sofija, 24. oktobra. Turški podmorski čoln se je včeraj nenadoma približal mestu, kjer se nahaja kabel, ki veže Varno s Sebastopolom. Ko se je to izvedelo, je že plul bolgarski torpedni rušilec »Hrabri« z največjo hitrostjo iz pristanišča mesta Varne. Njegov poveljnik Šerafinov je ukazal voziti z največjo hitrostjo ter se hotel zaleteti v turški čoln. Do spopada pa ni prišlo, ker je turški podmorski čoln zbežal.

Prodiranje zmagovalne grške armade.

Atene, 24. oktobra. Prestolonaslednik brzojavlja: Pregnani smo sovražnika od Srbije. Pri Ali Akmonu smo zaplenili 22 topov in pri Vlakovladonu popolnoma uničili 2 turška bataljona ter vjeli mnogo turških vojakov in častnikov.

Atene, 24. oktobra. Grške čete so mavzele Servijo. Turki so zapu-

stili mesto, masakrirali ter umorili 70 Grkov, med njimi tudi enega duhovnika.

Srbski ranjenci.

Belgrad, 24. oktobra. Včeraj je dospel popoldne sem drugi transport srbskih ranjencev. Bilo je 110 večinom težko ranjenih, ki so jih oddali v belgradske bolnišnice. Prebivalstvo je transport navdušeno pozdravilo ter obsipalo ranjence s cvetkami in darovi.

Prva žrtve vojne v Belgradu.

Belgrad, 24. oktobra. Včeraj ob 4. popoldne se je vršil pogreb prve v Belgradu umrle žrtve vojne. Pokojnika je spremlila tisočglava množica na pokopališče. Bil je to znani četnik Popović, ki je bil ranjen v sandžaku novopazarskem. Starci so govorili navdušene govore ob odprtem grobu prve žrtve vojne, ki je izdihnila v Belgradu.

Grški vojaški obvezanci.

Belgrad, 24. oktobra. Včeraj se je več sto grških vojaških obvezancev na poti iz Sofije v Reko peljalo skozi Belgrad. Skozi Belgrad so šli z zastavami. Prebivalstvo jih je navdušeno aklamiralo.

Zahteve balkanskih držav.

Berolin, 24. oktobra. »Tägliche Rundschau« dobiva od svojega poročevalca informacije glede zahtev držav balkanske zveze. Glasom teh informacij so se balkanske države med seboj zavezale, da v slučaju zmage na noben način ne dajo iz rok zavojevanih pokrajin. V tem slučaju zahtevajo evropski kongres, na katerem bodo tudi same zastopane. Ta kongres mora zasigurati balkanskim državam njih teritorialne pridobitve. Če se pa velesile ne bodo ozirale na te zahteve balkanskih držav, se bo balkanska zveza uklonila le oboroženi sili.

Belgrad, 24. oktobra. Ruski poslanik Hartwig je odpotoval na Dunaj k ruskemu veleposlaniku, ter govoril, da gre za važen dogovor glede balkanskega vprašanja.

Protest ruske vlade proti blokadi Burgasa.

Frankobrod, 24. oktobra. Ruska vlada je protestirala pri Turčiji proti blokadi Burgasa, ker ta blokada škoduje zlasti ruski trgovini.

Za »Rdeči križ« balkanskih držav.

Petrograd, 24. oktobra. Mesto je dovolilo 100.000 rubljev za »Rdeči križ« slovenskih balkanskih držav. V nedeljo bodo pobirali po vseh ruskih cerkvah za pomoč Slovanom na Balkanu.

Najnovejša poročila z Bolgarske.

Dunaj, 24. oktobra. »Neues Wiener Abendblatt« prinaša brzojavko posebnega poročevalca pri bolgarski armadi iz Stare Zagore: V vojaških krogih se razgovarjajo pred vsem samo o nalogah vzhodne armade, ki operira proti Kirkilisi (bolgarsko Losengrad). Poskus napasti bolgarsko črnomorsko obal je bil le poskus odvrti pozornost od glavne proge. Bolgarski minister Danev je izjavil, da malodušni napad turške vojske mornarice, ki se je povsod izognila italijanskemu brodom, ter imela pogum bombardirati samo neutrjeno pristanišče in sanatorij, vzbuja v vseh civiliziranih krogih zaradi kršenja mednarodnega prava ogorčenje. Kralj se dnevno po 16 ur posvetuje s svojimi vojaškimi svetniki ter se neprestano vozi s svojim avtomobilom od čete do čete, ki ga entusiastično pozdravljajo.

London, 24. oktobra. Angleški specialni korespondenti pravijo, da do sedaj še ni padla odločitev niti pri Kirkilisi niti pri Jedrenju. »Daily Telegraph« pravi, da so uspehi bolgarske armade pri Djumabahiji zelo veliki in za razvoj boja pri Jedrenju odločilnega pomena. Na celi črti se vrše krvavi boj že 36 ur.

Utrditev Varne in Balčika.

Varna, 24. okt. Bolgarska artilerija utrjuje trdnjave v Varni. Postavila je 18 oklopnih topov in 15 težkih pozicijskih topov. Varna in Balčik bosta tako utrjeni, da se mora vsak poskus zavzeti ti dve trdnjavi ponesrečiti.

Avstrijski »Rdeči križ«.

Dunaj, 24. okt. Danes dopoldne se je odpeljal z državne kolodvora oddelek avstrijskega »Rdečega križa«, sestojel iz 7 zdravnikov in 14 strelčnikov na Bolgarsko.

Prodiranje Črnogorcev.

Belgrad, 25. okt. Črnogorska serbna armada prodira proti Prizrenju, vendar, da bi bila armada že zavzela Prizrenj ni zelo verjetna.

Bolgarski poslanik v Petrogradu.

Petrograd, 25. okt. Novi bolgarski poslanik v Petrogradu Bobčev je dospel včeraj sem, ter je imel takoj dolgo konferenco z vnanjim ministrom Sazonovom.

Nasilen ranjenec.

Belgrad, 25. okt. Od meje poročajo, da so celo ranjeni Arnauti, kiso

padli v srbske roke nasilni. Tako je neki ranjenec, ko mu je štabni zdravnik obvezal rano, potegnil nož (?) ter zdravnika zabodel.

Bolgarska zaseda svojo črnomorsko obal.

Sofija, 24. oktobra. Bolgarska vojna uprava je poslala 20.000 mož, da zasedejo bolgarsko obal ob Crnem morju, da bo na ta način brezuspešen vsak poskus Turčije izkrcati na Bolgarskem vojaštvo.

Princ Murat Napoleon z lastno konjenico v bolgarski armadi.

Petrograd, 24. oktobra. Princ Murat Napoleon, ki je polkovnik v ruski armadi in ima za ženo hčer nekega ameriškega milijarderja, je na svoje stroške sestavil številno konjeniško četo, s katero se pridruži bolgarski armadi.

Lažnjive turške vesti. — Turška armada demoralizirana. — V Carigradu ne upajo na zmago.

Belgrad, 24. oktobra. Korespondent nekega angleškega velikega lista, ki je prišel iz Carigrada v Belgrad (?) pravi, da vlada v Carigradu naravnost smrtna tišina. Mrzlično pričakujejo poročil o dogodkih pri Jedrenju, ter imajo le malo upanja na zmago turškega orožja. Korespondent, ki se izrečno izdaja za Turkofila pravi, da je izključeno, da bi zmagala turška armada, ker so turške čete demoralizirane ter slabo izvežbane. Zlasti so slabo izvežbani Turki v streljanju in tudi vodstvo je pomankljivo.

Seja državnega zbora.

Dunaj, 24. oktobra. Začetkoma današnje seje je predsednik dr. Sylvester grajal one poslance, ki so v včerajšnji seji povzročili kravale, ter opomijal, naj varujejo dostojnost v zbornici.

Predloga o epidemijemskem zakonu je bila vrnjena sanitetnemu odseku.

Nato se je pričelo prvo čitanje proračunske predloge.

Prvi je govoril ministrski predsednik grof Stürgkh. V svojem govoru je naglašal, da želi vlada zdrav in krepak parlament, da bi mogla uspešno izvršiti potrebno finančno reformo. Nadalje je poudarjal potrebno saniranje deželnih financ ter napovedal, da se bodo v kratkem zopet pričela česko-nemška in poljsko-rusinska sprava pogajanja. Končno je izrazil upanje, da se bo posrečilo spraviti pod streho uradniško službeno pragmatiko.

Ko je ministrski predsednik končal svoja izvajanja, je česki poslanec Kalina trikrat zaklical »hura«, kar je izzvalo splošno veselost.

Interpelacija poslanca dr. Ravniharja.

Dunaj, 24. oktobra. Poslanec dr. Ravnihar je interpeliral v današnji seji državnega zbora pravosodnega ministra zaradi odklanjanja slovenskih pravnih praktikantov od državne službe, češ da imajo dolgove. Ta praksa se je uvedla zlasti pri ljubljanskem dež. sodišču ter je naperjena naravnost protislovenskim pravnim praktikantom. S tem se pa prezira tudi državni osnovni zakon, glasom katerega morajo biti državne službe vsem avstrijskim podanikom enako dostopne. Ne smejo biti privilegirane gotove kategorije, ki so morda bolj oblagodarjene z materialnimi pripomočki in vlada ne sme prezirati onih, so morda manj dobro situirani, če tudi so bolj kvalificirani.

Interview s komisarjem Cuvajem.

Dunaj, 24. oktobra. »Neue Freie Presse« priobčuje interview s kraljevskim komisarjem Slavkom pl. Cuvajem. Cuvaj zanika, da bi bile resnične vesti o njegovem skorajšnjem padcu, ter se nato izraža o nedeljskem sestanku slovenskih klerikalcev in hrvatskih pravašev v Ljubljani. Cuvaj pravi med drugim, da sicer neče omalovaževati slovenskega naroda, vendar pa mora konstatirati, da pravaši niso imeli prav nobenega mandata, sklepati s kom kako zvezo, in izraziti svoje začudenje, da iščejo hrvaški pravaši zveze s Slovenci, dočim zametujejo vsak stik z najbližjimi brati Srbi v lastni domovini.

Smrt državnega poslanca.

Dunaj, 24. oktobra. Rusinski državni poslanec Szeglinski je včeraj umrl.

Češki deželni zbor.

Praga, 24. oktobra. »Národní Listy« poročajo, da se je v praških političnih krogih z ozirom na žalostno stanje deželnih financ pojavila misel, deželni zbor razpustiti, če se v kratkem položaj ne izboljša.

Laško vseučiliško vprašanje.

Dunaj, 24. oktobra. Po včerajšnji seji državnega zbora so se sešli poslanci obeh italijanskih klubov.

Sklenili so, da bodo urgirali laški poslanci parlamentarično rešitev laškega vseučiliškega vprašanja tako pri vladi kakor pri vseh drugih strankah. Zastopnika obeh laških klubov bodeta šla k ministrskemu predsedniku in k naučnemu ministru, katerima bodeta predložila zahteve laških klubov. Obenem pa bodeta pričela pogajanja glede rešitve laškega vseučiliškega vprašanja z načelniki vseh državnoborskih strank.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 24. oktobra. Ogrski brzojavni korespondenčni biro poroča: Vlada je sklenila sklicati ogrski državni zbor k seji za sredo, 30. t. m. Edini predmet dnevnega reda te seje bo, promulgacija cesarjevega lastnoročnega pisma glede sklicanja delegacij. Opozicija pravi, da se vlada ne upa sklicati državnega zbora k rednemu zasedanju. Korespondenca pravi, da je faktični položaj sledeči: Ni zakona, ki bi določal, kako naj se izvrši promulgacija kraljevega lastnoročnega pisma glede sklicanja delegacij. Vlada je pred vsem določila, kako se je to do sedaj zgodilo. V enem slučaju, kraljevo lastnoročno pismo, ni bilo prebrano v državnem zboru, kakor se je to konstatiralo, marveč je bilo samo objavljeno v uradnem listu. To je bilo leta 1867., ko so bile delegacije pod grofom Andassyjem prvič sklicane. Ker pa je vlada od tedaj vsakokrat naznanila sklicanje zbornici sami, je sklenila vlada, da bo tudi to pot tako postopala.

Budimpešta, 24. oktobra. Opozicija je sklenila, da vztraja na svojem dosedanjem stališču in da se tudi meseca novembra ne udeležijo zasedanja delegacij.

Budimpešta, 24. oktobra. Opozicija se bo udeležila seje poslanske zbornice dne 30. t. m., da protestira proti sedanjemu sistemu. Grof Tisza bo baje pač dovolil, da smejo priti izključeni poslanci v parlament, da pa se ne smejo udeležiti seje. Če bi hoteli kljub temu vdreti v dvorano, jih bodo s silo odstranili in če treba, tudi odstranili iz parlamenta. Govori se, da se bo neki vplivni član opozicije, najbrže grof Julij Andassy, kljub prepovedi udeležil seje in da bo poskusil govoriti ter v svojem govoru naglašati potrebo sanacije parlamentarnih razmer.

Cesar pride v Budimpešto.

Budimpešta, 24. oktobra. Velik del budimpeštanskega prebivalstva namerava povodom prihoda cesarja v Budimpešto demonstrirati za splošno volilno pravico. Demonstracija bo obstojala baje v klicih: »Ej, en« na vladarja in v klicih: »pereat« na vlado.

Budimpešta, 24. oktobra. Ogrska opozicija pripravlja povodom prihoda cesarja v Budimpešto velike demonstracije ter hoče pokazati vladarju, kako sodi ogrska javnost o sedanjih politiki kabineta Lukacs. Na Dunaju je napravila ta vest, zlasti v dvornih krogih, zelo mučen vtisk, ter ni izključeno, da se cesar ne odloči, da sploh ne gre v Budimpešto.

Novo madžarsko vseučilišče.

Budimpešta, 24. oktobra. Na predlog ogrskega naučnega ministra je dovolil cesar, da sme dobiti novo madžarsko vseučilišče v Požunu ime: »K. ogrsko Elizabetno vseučilišče«. Kakor znano, ima vseučilišče v Koložu ime: »K. ogrsko Fran Josipovo vseučilišče«.

Berchtold v Italiji.

Dunaj, 24. oktobra. Iz avtentičnega vira poročajo, da se je minister Berchtold s San Giulianom razgovarjal izključno o situaciji na Balkanu. Italijanska vlada je stavila važne predloge, o katerih se ne ve, ali jih je Berchtold sprejel ali ne. Italija je stavila sledeča dva predloga:

Če zmaga Turčija, naj posredujejo velesile, da dovolijo Turčiji avtonomijo za Makedonijo pod kršćanskim gubernatorjem.

Če zmagajo balkanske države, se morajo velesile strogo držati načela Balkan — Balkancem!

Italija smatra, da je treba napraviti še enkrat konec večni posredovalni politiki, ki do sedaj še ni imela nobenega uspeha.

Italija je izdelala že konkretne predloge, ki se ozirajo na želje balkanskih narodov ter vpoštevajo tudi upravičene trgovske in industrijske interese Avstro-Ogrske in Italije.

Piza, 24. oktobra. Snoči se je vršil v Grand hotelu dine diplomatov, katerega so se udeležili poleg ministrov tudi prvi generalni adjutanti kralja, general Bruseti, minister kraljeve hiše Mattioli, poslanik plem. Merey in vojvoda Avarnski. Po dnevu se je vršil razgovor ministrov. Ob 10. uri so se odpeljali ministri in poslanci v Firence, kamor so dospeli o polnoči. Na kolodvoru so jih pozdravili kljub pozni uri zastopniki vseh oblasti in številna množica. V pogovoru ministra Berchtolda z ministrom San Giulianom je prišel na vrsto tudi mednarodni položaj v Evropi in več aktualnih evropskih vpra-

šanj. Pred vsem sta obravnavala ministra balkansko krizo. Oba ministra sta izjavila popolno zadovoljnost nad skupnim in enotnim postopanjem Italije in Avstrije, ki bodeta skupno podpirali težnje vseh velesil, da se ohrani splošni mir.

Bolezen ruskega careviča.

Petrograd, 24. oktobra. Tukajšnji zdravnik za otroške bolezni Rauchfuss je bil poklican v Spalo k careviču. V petrograških zdravniških krogih smatrajo bolezen carevičovo za zelo resno. Vedno pa še ne vedo, kakšna je bolezen.

Petrograd, 24. oktobra. Zdravstveno stanje obolega cesarjeviča Aleksija, se je nekoliko okrenilo na bolje. Temperatura znaša 38.5.

Ruska carica.

Dunaj, 24. oktobra. »Lokalkorrespondenz« poroča iz Petrograda: Časopis »Svjat« poroča sledeče: Ko je predvčerajšnjim zvečer zdravnik prestolonaslednikov, profesor Fedorov, prišel iz sohe, kjer leži bolnik, ga je carica prosila, naj ji pove, kaj je njenemu sinu. Se-le na opetovano prošnjo carice je Fedorov izjavil, da je prestolonaslednik bolan na ledvicah in da je leva ledvica zelo poškodovana. Komaj je carica zaslišala te besede, se je skoro nezvestna zgrudila na stol. Kmalu se je pa opomogla. Šla je v svoj salon v drugem nadstropju, odprla okno ter hotela skočiti z okna. Profesor Fedorov, ki je hitel za njo, je v poslednjem trenutku preprečil njeno namero. Carica se je nezvestna zgrudila in so jo morali takoj prenesti v posteljo. Profesor Fedorov je odredil, da carica spriči svojega duševnega stanja ne sme več srečati svojemu sinu.

Samomor poveljnika carjeve jahte.

Petrograd, 24. oktobra. Poveljnik carjeve jahte »Standart« kontreadmiral Carin se je včeraj v svojem stanovanju ustrelil. To vzbuja v dvornih krogih veliko pozornost.

Nezgodna turškega notranjega ministra.

Dunaj, 24. oktobra. Neka lokalna korespondenca poroča iz Carigrada: Notranji minister je pri Karakaiskem mostu prišel, ko je izstopil s parnika, med neki parnik in most ter si zlomil obe nogi. Njegovo zdravstveno stanje je nevarno.

Po italijansko-turškem miru.

Carigrad, 24. oktobra. Ministrski svet je sklenil, razveljaviti zakon, s katerim se je za italijansko blago uvedla carina v znesku sto odstotkov.

Turin, 24. oktobra. »Stampa« poroča iz Tunisa: Po poročilih z mejnih krajev je prišlo med Arabci, ko so jim tur. častniki sporočili mirovni sklep z Italijo, do velikih izgrediv. Plemenca so začela pleniti taborišča ter se med seboj bojevati. Kakor se govori, se bodo turški regularni voji pri Zanzuri koncentrirali ter se v Marsa Sibili vkrcali.

Tibetanci in Kitajci.

Petrograd, 24. oktobra. Tibetanci so obkolili v Lhasi kitajskega generala Čunjuna in groze, da bodo poklali vse Kitajce v Lhasi.

V kavarni »Central« nastopi danes in naslednje dni kabaretna in glasbena družba »Original The Whelings Ensemble«.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Gospod Logar, kaj imate od tega!

■ Zavijate se v plašče in rute, ne skrbite pa za to, da Vam ne škoduje mirza sapa, ki jo dihate. Sedaj ležite siromak, in ne veste, kaj početi. Hitro torej skatljajo Favevih sodenskih mineralnih pastil za K 125 iz lekarne ali drogerije in rabite jih po predpisu. In zapomnite si: v bodoče pa si vzemite vselej, kadar ste ob mrzlem vremenu na cesti sodenice v usta. — Potem se Vam skoro ne bo bati prehlaje.

Književnost.

— Uradniški koledar za leto 1913. Splošno uradniško društvo za Avstro-Ogrsko s sedežem na Dunaju 1. Wipplingerstrasse 25, je izdalo v trobarvnem tisku stenski koledar za leto 1913, ki stane 20 vin. Dalje je izdalo to društvo tudi male žepne koledarčke v različnih jezikih, med temi tudi v slovenskem jeziku. Ti koledarčki so po 10 vin.; znesek se vpošlje lahko društvu v znakmah.

Mnenje zdravnice dr. Matilde Biehler na terap. kliniki bolnišnice Jezusovega deteta in bolnišnice Sv. Duha v Varšavi.

Gosp. J. Serravallo

Trst.

V moji privatni praksi sem večkrat rabila Vaše železnato kina-vino Serravallo; jaz vidim, da ono ne povzroča spremljajočih znakov. Bolniki ga prav radi pijejo in dobro preneso; pospešuje tek in okrepčuje posebno v slučajih slabokrvnosti in rekonvalescence.

Varšava, 1911.

Dr. Matilda Biehler.

Svetli lasje

potemne, kar je pripisovati prehudemu izločevanju tolišče ter nabiranju prahu in nesnage. Kako lahko se obvarujemo tega zla, ako redno dvakrat na teden rabimo : milijonkrat preizkušeni :

kamilični Shampoo s črno glavo

menjaje z

jajčnim Shampooom s črno glavo.

Lasje se iznebe nečistosti, lepa, naravna barva stopi v svoje pravice. Uspeh, ki ga vsestransko doseže vsak dan naš splošno znani in priljubljeni kamilični in jajčni Shampoo s črno glavo, — se najbolj kaže v tem, da so nebroj ponaredb dvomljive vrednosti spravili v promet, zato pri kupovanju glejte na polegostječo varstveno znamko. Naš kamilični in jajčni Shampoo s črno glavo je mil, popolnoma neškodljiv izdelek, medtem ko so nam mnoge preizkušnje že večkrat pokazale, da ponaredbe obsegajo večkrat jedke snovi in tako namesto da bi pospeševale racionalno negovanje las, pa pospešujejo izpadanje.

Shampoo s črno glavo se dobiva v izvornih zavitkih po 30 vinarjev po vse lekarnah, drogerijah, parfumerijah, trgovinah z milom in pri brivcih. Ako bi izvirnega izdelka ne imeli, ali bi vam hoteli podtakniti kaj drugega, se obrnite na glavno zalogo

Feliks Griensteidl, Dunaj I/L, Sonnenfelsg. 3.

odkoder dobite naznanjeno najbližnjo zalogo ali pa če pošljete naprej K 240 8 zavitek franko. Pri pošiljkih s povzetjem stanje stroški 35 vinarjev več.

Hans Schwarzkopf, dr. z o. z. Berlin N 37.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 24. oktobra 1912

Kapitalni papirji.	Dinar	Blagov
4% majeva renta	84.85	85.05
4 1/2% srebrna renta	88.25	88.45
4% avstr. krona renta	84.90	85.10
4% ogr.	84.40	84.60
4% kranjsko deželno posojilo	93.50	94.50
4% k. o. češke dež. banke	89.—	90.—

Srečke.	Dinar	Blagov
Srečke iz l. 1860 1/2	433.—	445.—
„ „ 1864	613.—	625.—
„ „ tiske	285.—	297.—
„ „ zemeljske I. izdaje	273.—	285.—
„ „ II.	247.—	259.—
„ „ ogrske hipotekne	226.50	248.50
„ „ dun. komunalne	482.—	494.—
„ „ avstr. kreditne	482.—	494.—
„ „ ljubljanske	67.—	73.—
„ „ avstr. rdeč. križa	51.—	57.—
„ „ ogr.	32.25	38.25
„ „ bazilika	27.25	31.25
„ „ turške	213.—	216.—

Dolžnos.	Dinar	Blagov
Ljubljanske kreditne banke	428.—	431.—
Avstr. kreditnega zavoda	599.50	600.50
Dunajske bančne družbe	499.50	500.50
Južne železnice	104.50	105.50
Državne železnice	666.60	667.60
Alpine-Montan	939.—	940.—
Češke sladkorne družbe	359.—	362.—
Zivnostenske banke	264.50	265.50
Valute.	Dinar	Blagov
Celinski	11.46	11.49
Marke	117.95	118.25
Franki	96.—	96.20
Lire	94.90	95.15
Rublj.	254.25	255.25

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 24. oktobra 1912.

Termin.

Pšenica za oktober 1912	za 50 kg	11.02
Pšenica za april 1913	za 50 kg	11.81
Rž za oktober 1912	za 50 kg	10.31
Rž za april 1913	za 50 kg	10.51
Oves za oktober 1912	za 50 kg	11.92
Oves za april 1913	za 50 kg	11.30
Koruza za maj 1913	za 50 kg	8.02

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 730 mm

okt.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
23.	2. pop.	723.9	10.0	sl. jug	oblačno.
„	9. zv.	725.6	5.0	sl. jzah.	jasno
24.	7. zj.	728.0	1.8	sl. jvzh.	megla

Srednja večerajšnja temperatura 7.1°, norm. 9.1°. Padavina v 24 urah 0.6 mm.

Zahvala.

Za vse mnogobrojne dokaze srčnega sočutja povodom bolezni in smrti našega iskreno ljubljenega soproga, očeta in starega očeta, gospoda

Antona Snoja

strojovedja v p. in posestnika

kakor tudi za tako številno častno spremstvo k večnemu počitku izrekamo posebno zahvalo slav. železničarskemu društvu in sploh vsem bivšim kolegom železničarjem.

Spod. Šiška, 23. oktobra 1912.

Žalujoci ostali.

Ugodna prilika! Ugodna prilika!

Prodaja se na novo dodelana 3863

hišica ob okrajni cesti, sredi vasi, z enim stanovanjem s kuhinjo in tremi sobami in dve podstrešni stanovanji s kuhinjo in eno sobo, pripravna za kakšnega penzionista, ker bi v nji lahko imel majhno trgovino. Cena 5400 kron, denarja treba samo 1000 kron drugo se lahko plačuje po letih. Ravnotam se kupijo 3 mali štedilniki (Tischspareherd) in tri železne peči že : rabljene in vendar v dobrem stanju. : Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Gobe.

Kupimo čiste, bele, dobre, suhe gobe. Ponudbe z vzorcem ter navedbo cene za 100 kg franko Praga, prosimo na naslov : 3865

Vydrova tovarna hranil, Praga VIII.

BLUZE,

krila, kostume, plašče, peletine, predpasnike,

otroške oblekice

plaščke, klobučke, havbice, čepice,

higijenične potrebščine za novorojenčke

in vsako modno blago pošilja na izbiro

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg št. 9.

Globin

je najboljšo čistilo za čevlje.

Razglednice

umetniške,

in

pokrajinske

se dobe vedno

v veliki izbiri v

„Narodni knjigarni“

Prešernova ulica 7.

Zahvala.

Na mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja ter krasne vence, ki so nam došli od vseh strani ob prebriski dvojni izgubi dragega nam očeta ter ljube hčerke oziroma sestre, izrekamo tem potom najprejrejšjo zahvalo.

Zahvaljujemo se pa zlasti čast. gosp. župniku Potokarju za tolažbo v poslednjih urah nam dragih pokojnikov, kakor tudi gosp. dr. Havlina, okr. zdravniku za njegovo požrtvovalno pomoč.

Dalje se zahvaljujemo najtopleje slavnemu občinskemu odboru za zadnje spremstvo ter sl. „Slovenskemu bralnemu društvu“ za ganljive žalostinke. Posebej bodi izrečena presrečna zahvala sl. slov. telov. društvu „Sokol“ za mnogoštevilno častno spremstvo dragega nam pokojnika k večnemu počitku. Istotako toplo zahvala gg. odbornikom „Tržiške posojilnice“ ter članom „Okr. gostilničarske zadruge“ za številno udeležbo.

Vsem onim cenj. tržiškim gospicam, ki so spremljale nepozabno nam sestro na poslednji poti bodi naša najprisrčnejša zahvala.

V Trzinu, dne 21. oktobra 1912.

Globoko žalujoča rodbina Perkova.

Zahvala.

Ker ne moremo za, v priliki smrti našega ljubljenega očeta, ozir. tasta in starega očeta, gospoda

JAKOBA OBERWALDERJA star.

došle nam dokaze sočutja in za jako številno spremstvo ob pogrebu vsakemu posebej izreči zahvale, se zahvaljujemo tem potom vsem in vsakemu, ki so dragega pokojnika spremili na poslednje počivališče, dalje tudi darovalcem vencev in slednjič za vse drugo toplo sočustvo ob bridki izgubi, ki nas je zadel.

Zlasti se srčno zahvaljujemo občinskemu zastopstvu, c. kr. orožništvu, vojaškemu veteranskemu društvu, pevskemu društvu „Andreas Hofer“ za tako lepe žalostinke, dalje učiteljstvu tukajšnje nemške ljudske šole, gasilnima društvoma iz Domžal in iz Stoba, podpor-nemu društvu, slavni godbi ter vsemu uradništvu in delavstvu iz Domžal za pokojniku izkazano poslednjo čast.

V Domžalah, 24. oktobra 1912.

Za globoko žalujoče ostale:

Rodbina Jakob Oberwalder.

Trgovski sotrudnik

išče službe v trgovino z mešanim blagom ali tudi samo v špecerijo ali železnino. Vešč slov. in nem. jezika vojaščine prost. Nastop s 1. novembr.. Ponudbe pod „Sotrudnik“ Vrhnika, postorstante. 3861

Sprejmejo se takoj

detajlist,

zmožen in vesten kot la moč in manufakturne stroke

skladiščnik

in 3849

potnik.

Znanje slov., nemškega in če mogoče tudi laškega jezika. Kje, pove uprav. »Sl. Naroda« Prednost vojaščine prosti.

Izvežbana prodajalka

vešč slovenskega, nemškega in italijanskega jezika 3866

išče službe v špeceriji ali manufakturni trgovini.

Naslov pove upravništvo »Sl. Naroda«.

Restavraterji!

Radi opustitve gostilne

se proda lep in fin, skoraj nov

električni klavir

najnovejše vrste s ksilofonom in mandolino po nizki ceni. — Ogleda se ga lahko vsaki dan 3844

v gostilni na Dunajski cesti št. 52, zraven artilerijske vojašnice.

Izvršilna dražba

hiše na Tržaški cesti šte. 19.

z zemljišči vred bo

29. oktobra t. l. ob 1/2 10 uri dop. pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani.

Cenilna vrednost K 74.069, najmanjši ponudek K 37797.82.

4138

Ako hočete biti ozdravljeni,

in se hočete temeljito in zagotovo iznebiti tisočkratnih bolezenskih prikazni živčne slabosti, živčnega glavobola in bolezni v hrbtu pomanjkanja spanja, pozabljivosti, razdražljivosti, onemoglosti, brezbriznosti do življenja, tesnobe v prsih, iz nervoznosti nastalih srčnih, želodčnih, črevesnih ter boleznih na jetrih in mehurju, prezgodnje moške oslabilosti in ženskih živčnih boleznih ter krčnih napadov, ako se hočete temeljito rešiti revmatičnih, protinskih in nevralgičnih težkoč, tudi ischiasa, ako se hočete umakniti posledicam kapi in jih izboljšati, izkratka zopet dobiti potrebno veselje do življenja, obrnite se zaupno na zdolej označeni zdravniški zavod in zahtevajte, sklicevaje se na naš list, ilustrovano knjigo „Razprava o moderni elektroterapiji“ in „Zdravniška poročila“

Knjiga brezplačno!

gratis in franko.

Posebna izdaja za ženske in moške.

ELEKTRO-VITALITZER ZDRAVNIŠKI ZAVOD

Budapešta VI, Andrassy-ut 27, Mezzanin 173.

Iščem

proti dobri plači k 10 letni deklici

20—30 letno

gospodično

katere zna kuhati, sploh gospodinjiti.

Naslov pove upravništvo »Sl. Naroda«.

Zahvala in priporočilo.

Ob dovršenem delu moje nove stavbe, mi je prijetna dolžnost se zahvaliti za dobro in pošteno delo gospodu Josipu Kacinu, zidarskemu mojstru v Jagerščah, katerega vsakomur kot vestnega in veččega zidarskega mojstra najtopleje priporočam.

ANTON JELENC, lastnik rastl. destilacije „Jelen“ v Logatcu.

V Logatcu, 18. oktobra 1912.

Trgovski pomočnik

nešane stroke, tudi dober manu-
aktivist, želi trajne službe. Nastopi
lahko takoj. Ponudbe z navedbo po-
rojev pod „Trajnost“ na upravništvo
Slovenskega Naroda.

3828

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživetje in smrt z manjšajimi se
101 vplačili.

„SLAVIJA“

„... vzajemno zavarovalna banka v Pragi. ...“
Reservni fond K 53,750.205-24. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 115,390.603-61.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Vse poslovanje daj:
čigar pisarne so v
lastni bančni hiši
Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno
podporo v narodne in obecnokoristne
namene.

Domača tvrdka!

Domača tvrdka!

Priporočamo
„solidno tvrdko“ **modni salon**

damskih in otroških klobukov v veliki izbiri ter športnih čepic

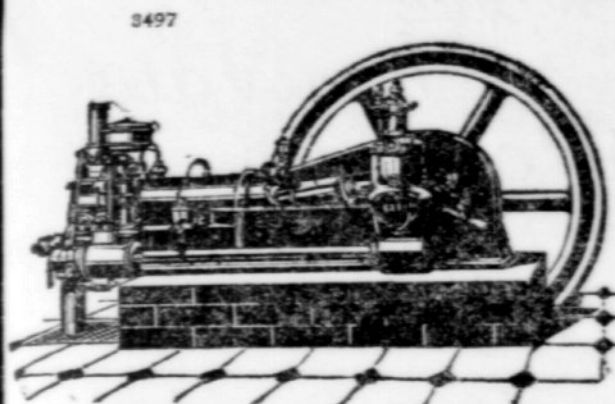
Marija Götzl

vseh vrst
Zidovska ulica 8.

— Cene brez konkurence. —

3425

Svetovno znani! Originalni motorji „Otto“

za bencin, bencol, petrolin, surovo
olje, sesalni plin, svetilni plin i. t. d.
**Motorji za surovo olje „sistem
Diesel“.** Bencinove lokomobile.
Najmodernejša konstrukcija.
Največja tvornost! Najvarčnejši obrat!
„Čez 111.500 doslej prodanih.“
Specialni prospekt 541 gratis.

Langen & Wolf, Dunaj X., Laxenburgerstr. 53. sl.
Zastopstvo Heckl & Pohl, Trst, Via Torre Bianca 10.

!1912 SEZIJA 1912!

Pri meni stane 140 cm dolg damski double
paletot 12 K — drugod povsod 20 K.

Topli zimski raglan v vseh
modnih barvah 20 kron.

„Angleško skladišče oblek“
O. Bermatovič, Mestni trg št. 5.

Pozor! Rastlinski eliksir Čitaj!

je napravljen iz najboljših zdravilnih gorskih bilj in po zdravniških
strokovnjakih preizkušen kot najboljšo zdravilo proti vsem boleznim
želodca, črev, jeter in vranice.

Zdravi najbolj zastarele bolezni v želodcu, odstranjuje krče, daje
slast in pospešuje prebavo, čisti kri, pomirja živce ter jači in krep-
ves život. Zato naj ga naroči vsaka hiša. Na razpolago mnogo pri-
znanic in zahvalnic. Pošilja se po povzetju ali predplačilu zneska.

Prejela sem vaše steklenice; ker mi dobro delujejo, prosim,
pošljite mi še tri velike steklenice rastlinskega eliksira.

Franciška Potočnik, Zavrče, z. p. Veienje Stajersko.

2 vel.	ali 12 malih steklenic	franko na vsako pošto	5 K 20 vin.
6	24	8	80
9	36	12	80

3551

Dobiva se samo pri meni. — Prosim točno adresirati.

Šekarna k Spasitelju, Koprivnica, Hrvaško.

Anton Šarc

Perilo, — Opreme za neveste.
Domači izdelek. Platno in pla-
tneno blago, švicarske vezenine.

Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

Sprejemem potnika

za Ljubljano in okolico s 50 K fiksne plače
in provizijo, s katero si lahko zasluži čez
10 K na dan. — Začetniki niso izključeni.
Kje, pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.
3851

Žitno kavo

najpopolnejši izdelek zadnjega časa, zajam-
čeno slovanski produkt, pošilja 5 kg v lepi
platneni vrečki za K 4 — po povzetju na vsa-
ko avstro-ogrsko pošto. K vsaki pošiljki se
priloži prav lepa in dragocena premija, kot
pozlačen kozarec, lonček, poslikana šatulja,
jedilno orodje in dr. porabni predmeti
in prav lepi okraski za gospodinjstvo. Obr-
nite se zaupno na trdko Jos. Vesely, Pra-
ga VII. 588. Češko. 3755

Zagotovljena eksistenca

in trajno dokazan dohodek
K 8000 do 15.000

nudi prevzetje izdelovanja patentno-
uradno varovanega stavbnega pred-
meta, ki ga izdeluje lahko vsakdo
brez strokovnega znanja. V čez 100
okrajih že uvedeno, trajno krepko
podpiranje iz glavne tvrdke. Najboljša
prilika za osamosvojitve, tudi pri-
pravno za postransko opravilo. Ni
treba strojne naprave. Resni reflek-
tanti z gotovino K 3—5000 naj se
oglasijo na naslov: „Union West-
deutsche Bauindustrie, G. m.
b. H., Düsseldorf 512“. 3832

Narodna knjigarna

v Ljubljani

Prešernova ulica šte. 7.

priporoča

kanceljski, konceptni, doku-
mentni, ministrski, pisemski,
ovitni in barvani papir

Kusete s pisemskim papirjem.

Trgovske knjige

v vseh velikostih, črtane z eno ali
z dvema kolonama, vezane v papir,
platno ali polusnje.

Odjemalne knjižice po različnih
cenah.

Zaloga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Velika izber

vseh pisarniških potrebščin,
svinčnikov, poroc, poročnikov,
radirk, kamenčkov, tablic,
gobic, črnila itd.

Barve za šole in umetnike.

Razglednice

pokrajinske, humoristične, umet-
niške vseh vrst od najpreprostejših
do najfinjših.

Albumi za slike in dopisnice,
vezane v pliš in v usnje.

Poezijske knjige.

Podobice za otroke.

Leseni okvirčki za razglednice.

Risalne deske, trikotniki, palete,
risalna ravnila, tuše, čopiče.

Noteti in tintniki.

3701

Pozor! Ugodna prilika, kakoršna
se pač redko kedaj nudi. **Pozor!**

Dne 19. novembra ob 9. dop. prodajale se bodo v prijaznem trgu Kozje na Sp. Stajerskem
potom javne dražbe 3 hiše

- hiša št. 99, pripravna za vpokojenega gospoda (tri sobe, kuhinja, klet,
drvarnica v pritličju in ravnatoko v prvem nadstropju) z lepim vrtom, ob-
sajenim s sadnim drevjem in vinskimi trtami, na lepem prostoru ob okr. cesti;
- hiša št. 100, velika, prostorna, z lepimi sobami za gostilno in prenočevanje
tujcev, klavirico, sušilnico, veliko vinsko kletjo, ledenico, mesnico in blevi
za konje, govejo živino in svinje; sedaj se v tej hiši izvršuje gostilniška in
mesarska obrt z izbornim gmotnim uspehom; 3860
- hiša št. 101 za stanovanje s 5 lepimi sobami, kuhinjo, kletjo, drvarnico in vrtom.
Kupnino bode le delno v gotovini poplačati, velik del bo lahko ostal vknjižen.
Natančnejša pojasnila daje **Anton Ivnik, trgovec v Bučah pri Kozjem.**

Jubilejne ustanove.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko razpisuje za l. 1912:

- osemnajst cesarja Frana Josipa ustanov (3 po 50 K in 10 po 20 K) za uboge
onemogle obrtnike vojvodine Kranjske; b) štirinajst cesarja Frana Josipa ustanov
(4 po 50 K in 10 po 20 K) za uboge onemogle obrtnike in trgovce vojvodine
Kranjske; c) pet cesarice Elizabete ustanov po 40 K za uboge onemogle vdove
kranjskih obrtnikov; d) pet cesarja Frana Josipa ustanov po 20 K za uboge
vdove kranjskih obrtnikov in trgovcev.

Prošnje naj se pošljejo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani

do 15. novembra 1912.

Priloži naj se jim od občinskega in župniškega urada potrjeno doka-
zilo, da je prosilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal, da sedaj
zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog; oziroma da je prositeljica
onemogla vdova bivšega samostojnega obrtnika ali trgovca. 3862

Prva borovska orožnotovarniška družba

Borovlje **Peter Wernig** Koroško

družba z omejeno zavezo.

Na l. mednarodni lovski razstavi odlik. z državno kolajno.

Izdeluje najnovejše in priznane prvovrstne puške vseh
sestav, za drob in kroglo z najboljšim strelnim učinkom.

Bogata zaloga brow-
ning-, Steyer in drugih
avtomatičnih pištol, sa-
mokresov, zračne pu-
ške, sploh vse v stro-
ko spadajoče orožje.

Prevzema vsakršna
popravlila in predela-
vanja pod polnim jam-
stvom in po najnižji
ceni. — Ceniki brez-
plačno in pošt. prosto.

Priporoča se največja zaloga oblek

za gospode in
dečke

A. Lukič
Ljubljana,
Pred škofijo 19.

Vedno najnovejša
konfekcija za
dame in deklice.

Nizke cene. Solidna postrežba.
3846

Telefon šte. 16.

Leta 1837. ustanovljena delniška družba

427

Telefon šte. 16.

KRANJSKA STAVBINSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbnotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.

Greh in smeh...

Zabeljene in osoljene kratkočasnice.

Brez dovoljenja knezoškolijskega ordinarijata izdal
Tinček Hudaklin.

:: Cena 1 krono, s pošto 1 krono 10 vinarjev. ::

Narodna knjigarna v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

Teodor Kunc

Ljubljana,
Prešernova
ulica št. 5
I. nadstr.

Damski modni salon

Izdelovanje
najfinejših
angleških
kostumov,
paletotov,
franc. toalet itd.

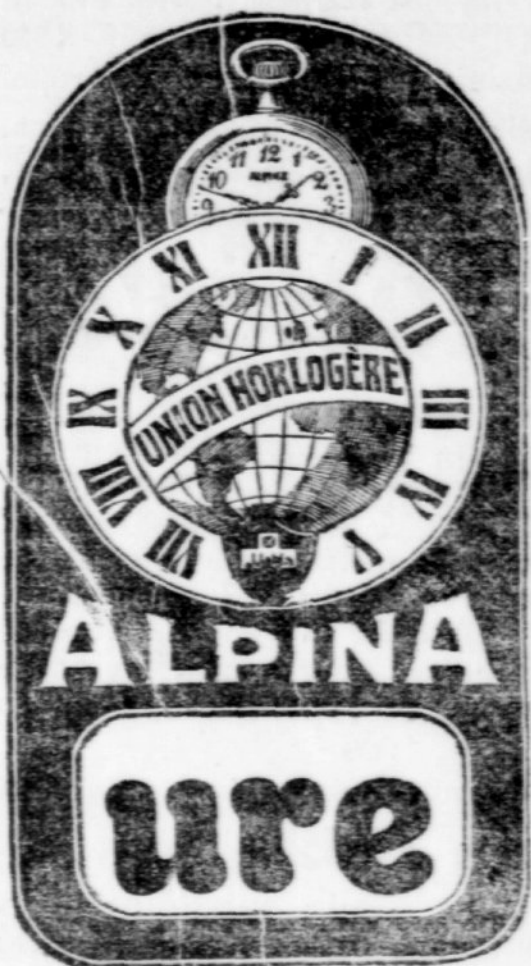
Cestar

se sprejme v službo

na deželni cesti (proga Goričavas-kočevska meja).
Natančni pogoji se dobijo pri okrajno-cestnem od-
boru v Ribnici, kamor je tudi prošnje vložiti.

3842

Načelnik: **Franc Ilc.**

1887 Jubilejni cenik 1912

= zastoj in poštne proste. =

UNION

ure najboljše
in najbolj
:: natančne. ::

Največja izbira damskih ur
v modernih zapestnicah.

FR. ČUDEN

Ljubljana, Prešernova ulica 1
delničar prvih švicarskih tovarn ur v
Bielu, Glashütte in Ženevi. 3390

Lastna tovarna ur v Švici.

Na debelo in drobno
po nizkih cenah priporočam svojo
bogato založeno 27

trgovino

z galanterijskim in vseh vrst kra-
marskim blagom in pleteninami.

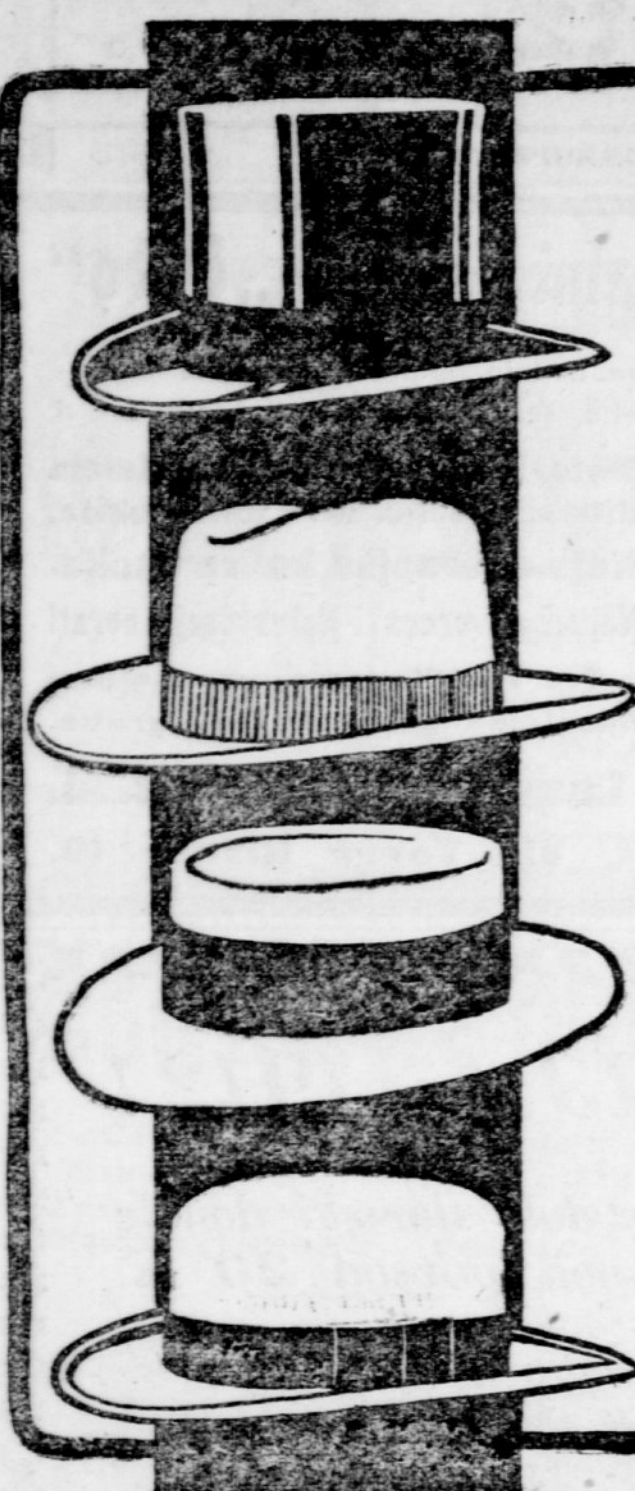
354 Devocionalije

in vse vrste blago za božja pota.

Tvorniška zaloga kranjskih glavnikov.

Anton Škof

Ernest Javnikarjev naslednik
Dunajska cesta, v hiši gostilne št. 6.

Klobuki
Cilindri

Čepice

Kravate

Rokavice

Srajce

Nogavice

Žepni robci

Naramnice

Dežniki

Prf. Jägrovo

trikot - perilo

itd. 3520

: Modna in športna trgovina :

P. Magdič

Ljubljana, naspr. glavne pošte.

Narodna knjigarna.

Prešernova ulica šte. 7

v Ljubljani

Prešernova ulica šte. 7

združena s

trgovino s papirjem, s pisalnimi, risalnimi in šolskimi potrebščinami

priporoča slovenskemu občinstvu svojo bogato zalogo kancelijskega,
komptuarskega, risarskega, slikarskega in šolskega blaga ..

➡ najboljše kakovosti in po najnižjih cenah. ➡

Papir

kancelijski, konceptni, ministrski in trgovski; kariran in gladek; rastriran z eno in z dvema kolonama; papir za pisalni stroj; mali in veliki oktav za navadna pisma; barvasti papir in papir za zavijanje.

Trgovske knjige

vseh vrst od najpreprostejših do najfinejših vsake velikosti.

Mape

za shranjevanje trgovskih pisem.

Zavitki

vseh vrst in vseh velikosti, barvasti in beli.
Sprejemajo se tudi naročila na zavitke s tiskano firmo

Solski zvezki

vseh vrst, domačega izdelka in iz drugih tovarn.
Trgovci dobe poseben popust.

Pisalne in risalne potrebščine

peresa, držala, svinčnike, radirke, risalni papir, risalne priprave, črtala, trikotniki, palete, čopiči, tuši in barve.

Tinte

najpreprostejše in najfinejše, črne, vijoličaste in barvaste.

Solske mape

iz platna in iz usnja ter jermena za knjige.

Mape za zvezke.

Kasete

s pisemskim papirjem avstrijskega in inozemskega izvora
v vseh velikostih, za dame in za gospode, za na-
vadno rabo in tudi za darila.

Albumi

za slike, razglednice in poezije.

Crnilniki in uteži

za opremo pisalnih miz, lično izdelani in po najnižjih cenah

Razglednice

umetniške in pokrajinske, ljubljanske in kranjske.
Trgovcem pri večjih naročilih izreden popust.

Narodna knjigarna sprejema tudi naročila na

pisalne stroje

..... vseh sistemov

po tovarniških cenah;

dalje naročila na

vsakovrstne tiskovine

namreč zavitke, vizitnice, oznanila, fakture,
trgovska pisma itd. itd.